

www.mgyoe.com

SAMPLE BOOK

မြသန်းတင်

အရှေ့လေတိုက်သောအခါ

1901 Sweden Stockholm

မဂ္ဂဇင်း

တွင်တော်တား တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ဥက္ကဋ္ဌဦးမော်ဝိတုန်း၏
 ဝတားများကို သွား၍ အမှတ်ရလေသည်။
 မော်တ အရင်းရှင်တို့အား အနောက်လေတု နေ၍
 ဆိုရှယ်လစ်တို့အား အရှေ့လေတု တစ်ဘေးအိမ်လေသည်။
 ထိုမှတစ်ပါး အရှေ့လေသည် အနောက်လေကို
 ပိတ်တိုက်နေပြီဟုလည်း ဖြောင့်ဆိုသည်။

ISBN 9789997136497

9 789997 136497
MMK 10,000.00

mgyoe.com

အရှေ့လေတိုက်သောအခါ ပြသန်းတင့်
စာမျက်နှာ ၁၉၉ မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီx ၂၀.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၂၅၊ ဇန်နဝါရီလ၊ စတုတ္ထအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀
၂၀၀၉ ခုနှစ်ထုတ် နေရိရိစာအုပ်တိုက်၏ ဒုတိယအကြိမ်၊
[ပထမအကြိမ်- ၁၉၆၃၊ ပင်မရေစီးစာပေ
တတိယအကြိမ်- ၂၀၁၉၊ နေရိရိစာအုပ်တိုက်]

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

mgyoe.com

ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်မှ အမှာ (ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်မှ)

မြသန်းတင့်၏ 'အရှေ့လေတိုက်သောအခါ' မှာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်က ပထမ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယခု နေရီရီမှ ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်သောအခါ ကျွန်တော့်အား အမှာရေးပေးပါရန် ပြောသည်။ သူ၏ 'အရှေ့လေ တိုက် သောအခါ' စာအုပ်မှာ ၁၉၆၁ ခုနှစ်က ဆွီဒင်ပြည်၊ စတော့ဟုမ်းမြို့တွင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီက ညီလာခံ ကျင်းပသောပွဲသို့ သူနှင့်အတူ ပါမောက္ခ ဦးအောင်လှ၊ ကျွန်တော်တို့ သွားကြသည့်အကြောင်း ဖွဲ့နွဲ့ထား သော ခရီးသွားဆောင်းပါးစာအုပ်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါက သူသည် ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက်တွင် အတွင်းရေးမှူး၊ ကျွန်တော်က ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။

ယင်း ပထမဦးဆုံးသော ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှု ညီလာခံတွင် ကျွန်တော့်ကို ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သခင်ကိုယ် တော်မှိုင်း၊ သခင်လေးမောင်၊ သခင်လွင်၊ ဦးထွန်းအောင်ကျော်၊ ကျွန်တော်နှင့် ရဟန်းတစ်ပါး (ဘွဲ့ကိုတော့ မေ့နေသည်) တို့ဖြစ်ကြသည်။

သခင်လွင်မှာ လွတ်လပ်ရေးရသည့်နှစ်က ဖွဲ့စည်းသော ဖဆပလ အဖွဲ့တွင် အလုပ်သမားဝန်ကြီးဖြစ်သည်။ ဦးထွန်းအောင်ကျော်မှာ ဗမာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အမှုထမ်းများ သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည်

စတော့ဟုမ်းတွင် ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ယင်းအစည်းအဝေး၏ အခြင်းအရာများကို မြသန်းတင့်က 'အရှေ့လေတိုက်သောအခါ' တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထိုအခါက ကွန်မြူနစ်လောကတွင် တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့ ကွဲနေသော အခြေအနေကို မြသန်းတင့်က ဖော်ပြထားသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှု၏ သမိုင်းတွင် တစ်ခါမျှ မဲရသည့် အစဉ်အလာ မရှိခဲ့။ ယခုအခါ ပထမဆုံးအကြိမ် မဲခွဲရသည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက ကျင်းပသော နောင်ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ၏ အမည်မှာ 'လက်နက်လျှော့ပေါ့ရေး' ဖြစ်သည်။ တရုတ်က တင်သွင်းသော နာမည်မှာ 'အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး' ဖြစ်သည်။ ယင်းအကြောင်းကို မြသန်းတင့်က ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ၏ အစည်းအဝေးကို ၁၉၆၁၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျင်းပသည်။ အယူအဆရေးရာတွင် တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့ ကွဲလွဲသော အချိန်ဖြစ်၍ အရေးကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အစကမူ ဆိုဗီယက်နှင့် တရုတ်တို့သည် အတူတွဲကာ ကိစ္စအဝဝများကို ဆောင်ရွက်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ယခု ယင်းနှစ်နိုင်ငံ အင်အားကြီးတို့ ကွဲလွဲကြပေသည်။ ကွဲလွဲချက်ကို မြသန်းတင့်က 'အရှေ့လေတိုက်သောအခါ' စာအုပ်ထဲတွင် ပွင့်လင်းစွာ ဖော်ပြခဲ့သည်။ စတော့ဟုမ်းတွင် ကျင်းပသော ညီလာခံတွင် နိုင်ငံတကာရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆိုဗီယက်နှင့် တရုတ်တို့ ကွဲလွဲကြသော အဖြစ်အပျက် အစဉ်းဖြစ်သည်ကို သတိပြုနိုင်သည်။

မြသန်းတင့်၏ စာအုပ်တွင် သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် အခြားနိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်ကြသည့်အကြောင်းများ၊ မော်စကိုနှင့် စတော့ဟုမ်းတို့၏ အကြောင်းများ မြသန်းတင့်က ဖွဲ့နွဲ့ထားသည်ကို စာဖတ်သူတို့ တွေ့နိုင်သည်ဟု ကျွန်တော် နားလည်လိုက်သည်။

ဒဂုန်တာရာ
(ပန်းကြာဝတ်မှုန်)

အရှေ့လေ၊ ဆရာတာရာနှင့် ဆရာမြ

ဘာသာရပ်ပေါင်းစုံကို ကလောင်နာမည်ခွဲ အမြောက်အမြားဖြင့် ရေးသား ပြုစုခဲ့သော ဆရာမြသန်းတင့်၏ ထင်ရှားသော ခရီးသွားမှတ်တမ်းစာအုပ် များမှာ အရှေ့လေတိုက်သောအခါ၊ ငွေသောင်ယံ၊ ဟွန်ဒါယဉ်ကျေးမှု၊ မေရီဗိုပေးနှင့် အီကွေတာညများ၊ မြောက်ဘက်တောင်ကုန်းဒေသမှ အပြန်၊ လွမ်းမောဖွယ်ရာ ကမ္ဘောဇ၏နှင်းယွန်းဟေမန်ရက်များ၊ ပုံတောင်ပုံညာသွား တောလား စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါစာအုပ်များအနက် ‘အရှေ့လေ တိုက်သောအခါ’ မှလွဲ၍ ကျန်ခရီးသွားမှတ်တမ်းစာအုပ်များမှာ ပြည်တွင်း ခရီးများအကြောင်းကို ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ယခု ‘အရှေ့လေတိုက်သောအခါ’ မှာမူ ဆရာမြသန်းတင့်၏ ရှားရှားပါးပါး ပြည်ပ ခရီးသွားမှတ်တမ်းစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ အမှာစာတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ၁၉၆၁ ခုနှစ် တွင် ဆရာဒဂုန်တာရာ၊ ပါမောက္ခ ဦးအောင်လှနှင့် ဆရာမြသန်းတင့်တို့ သုံးဦး ဆွဲဒင်နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမ်းမြို့တွင် ကျင်းပသော ‘ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီ’ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ညီလာခံမှအပြန် ဆရာ သုံးဦးတို့သည် ဆိုဗီယက်နှင့် တရုတ်ငြိမ်းချမ်းရေး ကော်မတီ၏ ဖိတ်ကြား ချက်အရ အဆိုပါ နိုင်ငံများသို့ အလည်အပတ်ခရီး ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

mgyoe.com

‘ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ်’ အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံမှ စတင်ထွက်ခွာကာ ဆွီဒင် နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမ်းမြို့တော်တွင် ညီလာခံ တက်ရောက်ပြီး၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ဆိုဗီယက် ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ မြို့တော် မော်စကို အလည်အပတ်ခရီးဖြင့် ဆရာ မြသန်းတင့်က ဤစာအုပ်ကို အဆုံးသတ်ထား ပါသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်က သွားရောက်ခဲ့သော ‘ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ်’ မှတ်တမ်း စာအုပ်ဖြစ်သည့် ‘အရှေ့လေတိုက်သောအခါ’ ကို ပင်မရေစီးစာပေက ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှာ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးနောက် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ‘ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ်’ ဒုတိယပိုင်းကို ဆက်လက်ရေးသား ထုတ်ဝေခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ပါ။

အပြီးမသတ်နိုင်ခဲ့သည့် ‘ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ်’ မှတ်တမ်းဖြစ်သော ‘အရှေ့လေတိုက်သောအခါ’ မှာ ဆရာမြသန်းတင့်၏ ရှားရှားပါးပါး ပြည်ပ ခရီးသွားမှတ်တမ်းစာအုပ် ဖြစ်နေသည့်အပြင် ခရီးသွားဖော်မှာလည်း ယနေ့ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေသေးသည့် ဆရာဒဂုန်တာရာဖြစ်နေ၍ နေရီရီ စာအုပ် တိုက်က ယခုကဲ့သို့ ‘ဒုတိယအကြိမ်’ ထုတ်ဝေလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေရာ၌ အမှာစာ ရေးသားပေးခဲ့သော ဆရာဒဂုန်တာရာနှင့် ထုတ်ဝေခွင့်ပြုခဲ့သော ဆရာမြသန်းတင့်၏ မိသားစုတို့ အား အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း။

၉-၁၂-၀၉

(ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်ဝေခြင်းမှ အမှာ)

(၁)

“ကျေးဇူးပြု၍ နားဆင်ပါရှင်။ လန်ဒန်ကို လိုက်ပါမယ့် ခရီးသည်များ မိနစ် အနည်းငယ်အတွင်းမှာ ဘီအိုအေစီ လေယာဉ်ပျံကြီး မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်က ထွက်ခွာသွားပါတော့မယ်။ ကျေးဇူးပြုပြီး အဆင်သင့် ပြင်ထားကြစေလို ပါတယ်”

ပြည်ပလေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲတွင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စကားပြောသံ၊ နှုတ်ဆက်သံတို့မှာ သောသောညံနေသည်။ လေယာဉ်မယ် ၏ သတိပေးသံကို ကြားတော့မှ ကျွန်တော်တို့သည် လေးလံလှသော တော့ပံကွတ်အင်္ကျီကြီးများကို ကောက်၍ ပွေ့လိုက်ကြသည်။ လက်တစ်ဖက် ကလည်း နေ့စဉ် အလွယ်တကူသုံးရန် ပစ္စည်းထည့်ထားသည့် ဘီအိုအေစီ လက်ဆွဲအိတ်ကို ကောက်၍ ယူလိုက်ကြသည်။

ကျွန်တော်၊ ဆရာဦးအောင်လှနှင့် ဒဂုန်တာရာတို့ သုံးဦးစလုံး အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ပြီး၍ မကြာမီ လေယာဉ်ပေါ်သို့တက်ရန် လေယာဉ်မယ် က ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် သူ့နောက်သို့ လိုက်လာခဲ့ကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ သည် အိမ်သူအိမ်သားများနှင့် လာရောက်နှုတ်ဆက်ကြသော မိတ်ဆွေများ ကို နှုတ်ဆက်ကာ ကွင်းလယ်တွင် ရပ်ထားသော လေယာဉ်ပျံကြီးဆီသို့ လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။

အပြင်ဘက်တွင် မှောင်စပြုနေပေပြီ။

mgyoe.com

“ဟေ့ကောင်... လန်ဒန်ရောက်ရင် ငါပေးလိုက်တဲ့စာအုပ်တွေ ဆရာလှဘေကို ပေးဖို့ မမေ့နဲ့နော်”

ကျော်အောင်က လန်ဒန်တက္ကသိုလ်ရှိ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာလှဘေအား စာအုပ်များ ပေးလိုက်သည်ကို မမေ့ရန် တဖွဖွ မှာနေသည်။

“လွမ်းဝေဆီကိုပေးတဲ့ စာလည်း မမေ့နဲ့ဟေ့။ မင်းရှာချိန်မရရင် စာတိုက်ကနေ ထည့်လိုက်”

ကျော်အောင်က ထပ်၍ သတိပေးပြန်သည်။ ကျွန်တော်ကား သူ့ကို အေးအေးဆေးဆေး ပြန်ပြောချိန် မရတော့ပါ။ ခေါင်းတဆတ်ဆတ်ညိတ်၍ တအင်းအင်းလိုက်ရင်း လက်ပြကာ လေယာဉ်ပျံဆီကိုသာ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လာခဲ့သည်။

ဘီအိုအေစီ ကော့မက် ဂျက်လေယာဉ်ကြီးသည် စက်နှိုးကာ ပြေးလမ်းတစ်လျှောက် ပြေးနေပြီ။ ကွင်းမှထ၍ ပျံတက်လိုက်သည်။ အောက်တွင် မြင်ရသော မီးပွင့်များ၊ တိုက်တာအိမ်ခြေများသည် တဖြည်းဖြည်း မှုန်ဝါးပျောက်ကွယ်သွားကြသည်။ လေယာဉ်ကြီးသည် တိမ်တိုက်တွေကို ထိုးဖောက်ကာ အထက်သို့ မြင့်၍မြင့်၍ တက်လာသည်။ နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော်တို့နှင့် ကမ္ဘာကြီး၏အကြားတွင် တိမ်လွှာတွေ ခြား၍သွားပါပြီ။ အချိန်မှာ မြန်မာစံတော်ချိန် ၆ နာရီခွဲ။

လေယာဉ်ပျံကြီးသည် ပေ ၃၀,၀၀၀ အမြင့်မှာ ပျံနေသည်။ အမြင့်ရောက်တော့လည်း လေယာဉ်ပျံသည် ငြိမ်၍သွားသည်။ အလှုပ်ဆုံးအချိန်မှာ အထက်မရောက် အောက်မကျ အချိန်ပိုင်းလေး ဖြစ်သည်။ အထက်မရောက် အောက်မကျဆိုရင် ဒီလိုချည်းပဲ ထင်ပါရဲ့ဟု တွေးလိုက်မိသည်။

လေယာဉ်ပျံပေါ်တွင် ကျွန်တော်တို့သုံးဦး တစ်ယောက်တခြားစီ ရောက်နေကြသည်။ ကျွန်တော့်ဆားတွင် အင်္ဂလိပ်ကြီးတစ်ဦး ရှိသည်။ ဆရာဦးအောင်လှ ဆားတွင် မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ဦးရှိသည်။ ဒဂုန်တာရာကား အင်္ဂလိပ်ကြီး နှစ်ယောက်ကြားတွင် ညပ်နေလေ၏။

ကျွန်တော်သည် ရှုခင်းကို မြင်ရလိုမြင်ရငြား အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်မိသည်။ မှောင်လည်း မှောင်နေပါပြီ။ ထို့ပြင် တိမ်လွှာတွေ အထက်ကလည်း ရောက်နေသဖြင့် ဘာကိုမျှ မမြင်ရတော့ပါ။ သည်တော့မှ ကျွန်တော်သည်

အိတ်ထဲက မှတ်စုစာအုပ်ကိုထုတ်ကာ ကွန်ဖရင့်အတွက် ပြင်ဆင်ထားခဲ့သည် များကို မှတ်မိရန် လှန်လှော ဖတ်ရှုနေမိသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆွီဒင်နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမ်းမြို့တွင် ကျင်းပမည့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ ညီလာခံကြီးသို့ တက်ရောက်ရန် ထွက်ခွာလာကြ ခြင်းဖြစ်ပေရာ ကွန်ဖရင့်တွင် တင်သွင်းဆွေးနွေးမည့် ပြဿနာများကို အတော်အသင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော ယဉ်ကျေးမှု နှစ်ပတ်လည်နေ့များတွင် ကျွန်တော်တို့က ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ အနှစ် ၂၀၀ ပြည့် ကျင်းပရေးအဆိုကို တင်သွင်းထား ပေရာ ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ၏ စာပေယဉ်ကျေးမှု အရည်အသွေးများကို လည်း ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် တင်ပြနိုင်ရန် လေ့လာမှတ်သားခဲ့ရ သည်။

ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ ညီလာခံကို ကျင်းပချိန်၌ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများမှာ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိပေ၏။ တောင်ဗီယက်နမ်တွင် အမေ ရိကန် နယ်ချဲ့သမားသည် လက်နက်ဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ကာ ရုပ်သေး အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းကာ နှိပ်ကွပ်လျက်ရှိသည်။ ကျူးဘားအား အမေရိကန် နယ်ချဲ့သမားသည် ကျူးကျော်ရေး စစ်ပွဲဆင်နွှဲရန် တရကြမ်း ပြင်ဆင်လျက် ရှိသည်။ ဒတ်ချ်နယ်ချဲ့သမားသည် အနောက်အီရိယံကို ဆက်လက်သိမ်း ပိုက်ကာ အင်ဒိုနီးရှားပြည်သူ၏ လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကို ဟန့်တားလျက် ရှိသည်။ အယ်လ်ဂျီးရီးယားတွင် ပြင်သစ်နယ်ချဲ့သမားသည် အယ်လ်ဂျီးရီး ယားပြည်သူများ၏ လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကို အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းလျက် ရှိသည်။

နေတိုးစစ်အုပ်စုဦးစီးများသည် အနောက်ဂျာမနီကို နျူကလီးယား လက်နက်များ တပ်ဆင်ပေးထားကာ ဂျာမန်စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုရေး နှင့် ဂျာမနီ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးကို ဟန့်တားထားရုံသာမက ဆိုဗီယက် ယူနီယံ အမှူးပြုသော ဆိုရှယ်လစ်ဂိုဏ်းကြီးကို ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ရန် ဖုတ်ပူမီးတိုက် ပြင်ဆင်နေကြသည်။ ဤမျှသာမကပါ။ အင်ဂိုလာ၊ ဂိုအာ၊ ကွန်ဂို၊ လော၊ တောင်အာဖရိက၊ ကင်မရွန်း၊ ညာဆာလင်း၊ ကင်ညာ စသည် တို့တွင်လည်းကောင်း၊ အီကွေဒေါ၊ ပီရူး၊ ဒိုမီနီကန် သမ္မတနိုင်ငံ၊ ပြူတိုရီကို

စသည့် လက်တင် အမေရိကန်နိုင်ငံများတွင်လည်းကောင်း နယ်ချဲ့သမားများသည် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲများကို အမျိုးမျိုး ဖျက်ဆီးချေမှုန်းလျက် ရှိကြပါသည်။ နိုင်ငံပေါင်းများစွာတို့အား ကိုလိုနီစနစ်အောက်တွင် ဆက်လက်ထားရှိကာ လွတ်လပ်ခါစ နိုင်ငံများစွာတို့ကိုလည်း ကိုလိုနီစနစ်သစ်အောက်တွင် သွတ်သွင်းရန် လက်နက်ဖြင့် အကြမ်းဖက်၍ ကြိုးစားလျက် ရှိပါသည်။ သို့ဖြင့် နယ်ချဲ့သမားများသည် ကျူးကျော်ရေးစစ်ပွဲများကို ဖန်တီးလျက် ရှိပါသည်။ ကျူးကျော်ရေးစစ်ပွဲတွေ ရှိနေသမျှ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ် ရှိနေသမျှ အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူများ၏ ခုခံရေးတိုက်ပွဲများ ရှိနေဦးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ နယ်ချဲ့သမားက မတရားသဖြင့် လာရောက်အုပ်စိုးရန် မတရားသော နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ကြိုးပမ်းနေသမျှ အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူတို့က ပြန်လှန်ခုခံကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ဦးဆောင်သည့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကြီးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဂိုဏ်းကြီးသည် အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူများ၏ လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံလျက် ရှိပါသည်။ နယ်ချဲ့သမားက ကျူးကျော်ရေးစစ်ပွဲတွေ လုပ်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူများက ခုခံရေးတိုက်ပွဲတွေကို တိုက်နေသမျှ ဆိုရှယ်လစ် ဂိုဏ်းကြီးကလည်း ထောက်ခံအားပေးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာစစ်၏ အန္တရာယ်သည် ကျွန်တော်တို့အား တစ္ဆေခြောက်နေဦးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပေရာ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရေးမှာ ကျူးကျော်ရေးစစ်ပွဲများ၏ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်သော ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမားအား ကိုလိုနီများမှ ပြန်ဆုတ်သွားကာ သူ့နေရာသို့ အရောက်ပြန်ပို့နိုင်မှသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သူ့နေရာသို့ ရောက်ပြီး သူတို့ပြည်တွင်း ပြည်သူများက ကမ္ဘာပြည်သူများ၏ အကူအညီဖြင့် နယ်ချဲ့သမားနှင့် သူ့စနစ်ကို မြေမြုပ်သင်္ဂြိုဟ်ပြီးမှသာ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံများအားလုံး အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အရေးကြီးသော အခြားတစ်ချက်မှာ အထွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ဦးဆောင်သော ဆိုရှယ်လစ်ဂိုဏ်းကြီးသည် အထွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အပြင်

အရှေ့လေတိုက်သောအခါ

တွင်လည်းကောင်း မဆုတ်မနစ် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ပြည်သူလူထုများ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကို ရရှိနေသည်။ သို့ရာတွင် အမေရိကန် ခေါင်းဆောင်သော နယ်ချဲ့နိုင်ငံများသည် အထွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို တားဆီးနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ မတ်လကုန်က ဒေလီမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ ညီလာခံကြီးက (၁) အထွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ (၂) ကိုလိုနီစနစ် အသွင်အမျိုးမျိုးကို ဖျက်သိမ်းရေးတို့အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းပြဿနာနှစ်ရပ်ကို တစ်ပြိုင်တည်း ဖြေရှင်းနိုင်မှသာ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အလားအလာ ရှိပါလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်တော်၏ ခံယူချက် ဖြစ်ပေသည်။

လေယာဉ်ဦးမှ မီးနီသည် ဖျတ်ခနဲ ပွင့်လာသည်။

“ကျွန်မတို့ လေယာဉ်ပျံကြီးဟာ ပေ ၃၂,၀၀၀ အမြင့်မှာ ပျံသန်းနေပါတယ်။ ၅ မိနစ်အတွင်း ဒေလီလေယာဉ်ကွင်းကို ဆင်းသက်ပါတော့မယ်။ ခရီးသည်များ ကျေးဇူးပြု၍ ခါးပတ် ပတ်ထားကြစေလိုပါတယ်”

လေယာဉ်မယ်၏ အသံကြောင့် ခရီးသည်များ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွားကြသည်။ ကျွန်တော်၏ အတွေးများလည်း ပျောက်သွားကြပါသည်။

ဒေလီမြို့တွင် ကျင်းပမည့် အာရှယဉ်ကျေးမှု ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရန် လိုက်ပါလာကြသည့် ယဉ်ကျေးမှုအရာရှိ မွန်ဘိုကေတို့ နှစ်ယောက်မှာ ဆင်းရန် အထုပ်အပိုးတွေ ပြင်နေကြလေသည်။

ဒေလီလေယာဉ်ပျံကွင်းသို့ ဆိုက်သောအခါ ၁၀ နာရီ ၁၀ မိနစ် ရှိပေပြီ။ ရန်ကုန်မှ ဒေလီကို ၃ နာရီခွဲကြာ ပျံသန်းရပေ၏။

ကျွန်တော်တို့သုံးယောက် ဒေလီလေဆိပ်သစ် အဆောက်အအုံထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြသည်။ ဒေလီလေဆိပ်သစ် အဆောက်အအုံမှာ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်လောက်ပင် မခမ်းနားပါ။ ညဉ့်နက်၍လားမသိ၊ စည်စည်ကားကား မရှိလှဘဲ ခြောက်သွေ့ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ အိန္ဒိယပြည်ထွက် ပစ္စည်းရောင်းသည့် ဆိုင်ကလေးမှာလည်း ပိတ်ထားလေသည်။ ကျား၊ မ အိမ်သာအဝတွင် စောင့်နေသည့် ကုလားမကြီးနှင့် ကုလားအဘိုးကြီးကိုသာ တွေ့ရသည်။ သူတို့ရှေ့တွင် ကိုယ်လက်သုတ်သင်သူတို့ ပေးသွားကြသော ပိုက်ဆံအကြွေ

များကို ခင်းပြထားလေသည်။

လေဆိပ်ထဲတွင် ဘာမျှ ကြည့်စရာဆို၍ ထူးထူးခြားခြား မရှိသဖြင့် ဧည့်ခန်း၌ထိုင်၍ ဆေးလိပ်သောက်ရင်း အချိန်ဖြုန်းကြရသည်။ ၁၁ နာရီထိုး တော့မှ ဒေလီလေဆိပ်မှ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြလေသည်။

လေယာဉ်ပေါ်မှာ ညစာကျွေးလေသည်။ ဘီအိုအေစီ လေယာဉ် ညစာကား မြိုင်ဆိုင်လှပေ၏။ နိုင်ငံတကာ လေကြောင်းကုမ္ပဏီများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပြိုင်နေကြလေသည်။ အစားအသောက် အပြုအစု အခမ်း အနား စသဖြင့် သူ့ထက်ငါ ကောင်းအောင် လုပ်နေကြလေသည်။ သည့်ပြင် နေရာ မပြောနှင့်၊ ကိုယ်လက် သုတ်သင်သည့်အခန်းမှာတောင် အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ထားလေသည်။ အခန်းထဲတွင် ဆပ်ပြာမွှေး၊ ရေမွှေး၊ ခေါင်းလိမ်းဆီ၊ ပေါင်ဒါ၊ လက်လိမ်းသည့် အမွှေးဆီ၊ နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေး၊ မျက်တောင်ကော့ ဆေး၊ ပါးဆိုးဆေး၊ ကိုယ်လိမ်းပေါင်ဒါ၊ ဖောင်ဒေးရှင်း ခရင်မ် စသဖြင့် ပုလင်းတွေ တစ်ဒါဇင်ကျော်ကျော်လောက် ထောင်ထားလေသည်။

လေယာဉ်ပျံပေါ်တွင် အိပ်ဖို့ကြိုးစားသော်လည်း အိပ်မပျော်ပါ။ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲတွင် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းများအကြောင်းကိုသာ စဉ်းစားမိပါသည်။

ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုသည် လူထု၏ ထင်မြင်ချက်ကို စုစည်း သော နိုင်ငံတကာ လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက ပြည်သူများ သည် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးကို မြတ်နိုးကြသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ထဲက လိုချင် နေရုံနှင့် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး မရနိုင်ပါ။ လှုပ်ရှားမှုထဲ ပါဝင်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲမှ သာလျှင် ရနိုင်ပေမည်။ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးတွင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ၌ သည့်ထက် သည် ကျယ်ပြန့်လာဖို့၊ သည့်ထက်သည် တိုးတက်လာဖို့ လိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် ညီလာခံ ကြီးတစ်ရပ် ခေါ်ဆိုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကာ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ မလာမီ သုံးပတ်လောက်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ညီလာခံနှင့် ဆွေးနွေးမည့်ပြဿနာများကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှာ...

- (၁) နိုင်ငံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် သိပ္ပံပညာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး ပြဿနာ။

အရှေ့လေတိုက်သောအခါ

(၂) အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးနှင့် ကိုလိုနီစနစ် ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာ။

(၃) အထွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာ။

(၄) စည်းရုံးရေး ပြဿနာ... တို့ဖြစ်သည်။

ယင်းပြဿနာများကို လာမည့် မြန်မာနိုင်ငံ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် ညီလာခံတွင် ကော်မရှင်များဖွဲ့၍ ဆွေးနွေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရေးအတွက် ကိုလိုနီစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့ လိုသည်။ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲဖို့ လိုသည်။ သည့်နောက် လက်နက်တွေ ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့လိုသည်။ ထိုမျှမက နိုင်ငံအချင်းချင်း ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် သိပ္ပံပညာနယ်ပယ်များနှင့် အတွေ့အကြုံ ဖလှယ်ကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုသည်။ ဤသည်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် ပြည်သူလူထုတွင် အခြေခံသော ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်အောင် စည်းရုံးဖို့လိုပေသည်။ ဤခံယူချက်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက် ညီလာခံတွင် ပြဿနာလေးရပ်ကို ကော်မရှင်ဖွဲ့၍ ဆွေးနွေးရန် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက်မှာ ကျယ်ပြန့်သင့်သလောက် မကျယ်ပြန့်သေးပေ။ တက်ကြွစွာ မလှုပ်ရှားနိုင်သေးပေ။ သို့ဖြစ်ရသည်မှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ များစွာ ကြိုးစားရပါဦးမည်။

ဤအကြောင်းတွေကို တွေး၍ ငိုက်မျဉ်းသွားစဉ် ပခုံးကို လာပုတ်သဖြင့် လန့်နိုးလာလေသည်။ လေယာဉ်မယ်သည် ပြုံးရွှင်စွာဖြင့် ချောကလက်ဗန်းကို ထိုးပေးနေသည်။

“မကြာခင် ဘာရိန်း လေယာဉ်ပျံကွင်းကို ဆင်းပါတော့မယ်”

ဘာရိန်းဟူသော အမည်ကို ကြားလိုက်သည်နှင့် ကျွန်တော် မျက်လုံးများ ပြူးကျယ်သွားကြလေ၏။

“ကိုလှရွှေတို့ လေယာဉ်ပျံ ပျက်ကျတာဟာ ဒီ ပါရှင်းပင်လယ်ကွေ့ပေါ်မှာပေါ့ဗျ”

၁၄
ဒဂုန်တာရာက ကျွန်တော့်ကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ လေအိတ်များ (Air Pocket) ပေါသည်ဟု နာမည်ကြီးသော နေရာပေတည်း။

လေယာဉ်ပျံကြီးသည် စောစောကလောက် မငြိမ်တော့ဘဲ အထက် တက်လိုက်၊ အောက်ဆင်းလိုက်နှင့် လှိုင်းစီးသလို ခုန်နေသည်။ ကျွန်တော့် စိတ်ထဲတွင် နည်းနည်းတော့ တုန်လှုပ်သွားသည်။ ဘာမျှ ပူပင်ဟန်မရှိ၊ ပကတိ ပြုံးချိုသော လေယာဉ်မယ်၏ မျက်နှာကို မြင်လိုက်တော့မှ စိတ်အေး သွားပေသည်။

ကျွန်တော်ကား နာမည်ကြီးလှသော ပါရှင်းပင်လယ်ကွေ့ကို လေ ယာဉ်ပေါ်မှ စီးကြည့်ချင်ပါသည်။ ကမ်းခြေဦးမှ ရေပြာလှိုင်းတို့ကို ကြည့်လို ပါသည်။ သို့ရာတွင် ညကြီးသန်းခေါင်မို့ ဘာကိုမျှ မမြင်ရပါ။ အပြင်ဘက် တွင် မည်းမှောင်၍နေပါသည်။

ခဏကြာလျှင် လေယာဉ်ကြီးသည် အောက်သို့ နိမ့်ဆင်းလာပြီး ဘာရိန်း လေယာဉ်ပျံကွင်းတွင် ထိုးဆိုက်လိုက်ပါသည်။ နာရီကို ကြည့်လိုက် တော့ မြန်မာစံတော်ချိန် နာရီပြန် နှစ်ချက်ထိုး၍ ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ထဲ သို့ ရောက်နေပေပြီ။

(၂)

လေယာဉ်အောက်သို့ ဆင်းလိုက်သည်နှင့် လေတဟူးဟူး တိုက်နေ သည်။ သိပ်လည်း မအေးလှပါ။ ပင်လယ်နှင့် နီးသောကြောင့်ဟု ထင်ပါ သည်။ ရေနံအကြီးအကျယ်ထွက်သည်။ နယ်ချဲ့သမားတို့ ခြေရှုပ်သော နေရာပေတည်း။

ကျွန်တော်တို့ကား လေယာဉ်ဆိုက်တိုင်း အောက်သို့ ဆင်းကြသည်။ ဘာရိန်းလေဆိပ် အဆောက်အအုံမှာ တစ်ထပ်တိုက်ပုကလေး ဖြစ်သည်။ တိုက်ဘေးတွင် ဝါးကပ်များမိုး၍ အဖီကလေးချထားသည်။ နိုင်ငံတကာလေ ဆိပ်နှင့် လုံးဝ မတူပါ။ ကျွန်တော်တို့ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်နှင့် အပြတ်အသတ် ကွာခြားလှသည်။ လေဆိပ်အဆောက်အအုံသည် သေးငယ်စုတ်ချာ သလောက် ပရိသတ် စည်ကားလှပေသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြားသားတွေက များပါသည်။ လေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲတွင်လည်းကောင်း၊ အပြင်တွင်

လည်းကောင်း ဥရောပတိုက်သားများကိုချည်း တွေ့ရပါသည်။ ခရီးသွားမည့် သူများနှင့် လိုက်ပို့သူများ ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ အမေရိကန်မများ၊ အင်္ဂလိပ်မ များကိုလည်း အုပ်လိုက်ချီ၍ တွေ့ရပေ၏။ မီးရောင်ထွက်သော သစ်ပင်ရိပ် တစ်ခုအောက်တွင် နှုတ်ခမ်းချင်းစုပ်ကာ နှုတ်ဆက်နေသော မျက်နှာဖြူစုံတွဲ ကို မြင်ရသည်။ အမွှေးစုတ်ဖွားနှင့် အယ်ဇေးရှင်းခွေးကြီး တစ်ကောင်မှာ စန္ဒရီ စောင့်ပေးသလို သူတို့အနားတွင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေပေသည်။

ဗြိတိသျှနှင့် အမေရိကန်တို့ ပိုင်ဆိုင်သော ရေနံကုမ္ပဏီကြီးများ ရှိ သဖြင့် မျက်နှာဖြူတွေ သည်မျှလောက် ပေါလေသလားဟု တွေးမိသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အပြင်ဘက် လေယာဉ်ကွင်းစပ်နားတွင် ဟိုလျှောက် ဒီလျှောက် လုပ်နေကြပြီးမှ လေဆိပ်အဆောက်အအုံထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြ သည်။

လေဆိပ်အဆောက်အအုံထဲ၌ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် သိမ်းဆည်းထား ရန် ဆော်ဒီအာရေဗျ၏ အမျိုးသားထွက်ကုန်ပစ္စည်းကလေးများကို လိုက်ရှာ ကြသည်။ သို့ရာတွင် အမျိုးသားပစ္စည်းကို မတွေ့ရပါ။ နိုင်ငံခြားမှ ပစ္စည်း မျိုးစုံကို တွေ့ရပါသည်။ ပတ်ကား၊ ဖောင့်တိန်၊ ကင်မရာ၊ လက်ပတ် နာရီ၊ အမေရိကန်ရေမွှေး စသည်တို့ စုံလင်လှပါသည်။ အကောက်မဲ့ လေဆိပ်ဖြစ်၍ ဈေးလည်း များစွာချိုလှပေ၏။ တချို့ပစ္စည်းများကား နှစ်ဆ သုံးဆမျှ ချိုလေသည်။

ဘာရိန်းတွင် လေယာဉ်ပျံ တစ်နာရီခန့် ရပ်နားလေသည်။ ကြည့်စရာ ရှုစရာ မရှိသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လည်း လေဆိပ်ပြင်ဘက်တွင် အညောင်းပြေ အညာပြေ လမ်းလျှောက်နေကြသည်။

“လူကို လေ့လာခြင်းပေါ့ဗျ ဟုတ်လား”

ကျွန်တော်က ဒဂုန်တာရာကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ဒဂုန်တာရာက သူ့ဟန်အတိုင်း မြဲစိစိလုပ်၍ ပြုံးနေလေသည်။ လေဆိပ် အပြင်ဘက်တွင် မျက်နှာဖြူ အမျိုးသား အမျိုးသမီးတွေကိုသာ တွေ့ရသည်။ ဘာရိန်း ရေနံ တွင်းများကို စိုးမိုးနေသူများဟု ထင်ပါသည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း အရှေ့ အလယ်ပိုင်းတွင် စခန်းချနေကြသော နိုင်ငံခြား စစ်တပ်များမှ စစ်ဗိုလ်များ၊ စစ်သားများ ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

ဘာရိန်းကား စတုရန်းမိုင် ၂၀၀ ကျော်ကျော်လောက်သာ ရှိသော ဗြိတိသျှ အကာအကွယ်ခံ နယ်တစ်ခုဖြစ်၍ စော်ဘွားတစ်ဦး အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရက ချားလ်စ်ပဲဂရေ့ဆိုသူ ဗြိတိသျှလူမျိုး တစ်ဦးကို စော်ဘွားအကြံပေးအရာရှိတစ်ဦးအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်သည်မှစ၍ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးသည် ဘာရိန်းတွင် အခြေစိုက်လာနိုင်ခဲ့သည်။ ပဲဂရေ့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကြောင့် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် အယ်လီဇဘက် ဘုရင်မက ပဲဂရေ့ကို ဆာဘွဲ့အပ်နှင်းကာ သူ့ကောင်းပြုလိုက်သည်။

သို့ရာတွင် နီးကြားစပြုလာသော အာရပ်ပြည်သူများက လွတ်လပ်ရေး တောင်းဆိုလာကြသောအခါတွင် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီစနစ်သည် အကျပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်လာရသည်။ ဤတွင် ပဒေသရာဇ်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး အုံကြွမှုများ၊ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး အုံကြွမှုများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၅ နှစ်လောက်တုန်းက ဗြိတိသျှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဆယ်လွင်လျှိုက် လာရောက်သောအခါတွင်မူကား အာရပ်ပြည်သူများ၏ အုံကြွမှုသည် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာခဲ့လေသည်။ ဗြိတိသျှ အကြံပေးအရာရှိ နုတ်ထွက်သွားရန် တောင်းဆိုရာမှ ငါးရက်တိုင်တိုင် အဓိကရုဏ်းများ ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

ဗြိတိသျှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မစ္စတာ ဆယ်လွင်လျှိုက်ကား ပန်းကုံးဖြင့် ဆီးကြိုခြင်းမခံဘဲ ခဲပေါက်ခံရလေသည်။ နယ်ချဲ့လက်ဝေခံ ဘာရိန်းစော်ဘွားသည် အုံကြွမှုများကို လက်နက်ဖြင့် ဖိနှိပ်ရုံသာမက အုံကြွမှု ခေါင်းဆောင်များကို ပြည်နှင့်ဒဏ် ပေးလိုက်သည်။ ဗြိတိသျှ အတိုင်ပင်ခံ အရာရှိကိုလည်း ထားမြဲထားသည်။

သို့ရာတွင် ပြည်သူများ၏ တော်လှန်ရေးဒီရေကို တား၍မရပါ။ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားသည် သည်အချက်ကို ကောင်းကောင်းသိပါသည်။ ဗြိတိသျှ နိုင်ငံခြားရေးရုံးသည် ရှေ့လျှောက် အခြေမလှ ဖြစ်တော့မည်ကို တွေးမိကာ အတိုင်ပင်ခံအရာရှိ ဆာချားလ်စ်ပဲဂရေ့ကို ပြန်ခေါ်လိုက်လေသည်။ ၁၉၅၆ ခု၊ ဩဂုတ်လထုတ် လန်ဒန်တိုင်းမ် သတင်းစာတစ်စောင်တွင် အနှစ် ၃၀ ကျော်မျှ အတိုင်ပင်ခံအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့သော ဆာချားလ်စ်ပဲဂရေ့၏ နုတ်ထွက်လွှာကို ဘာရိန်းစော်ဘွားက ဝမ်းနည်းစွာဖြင့်

လက်ခံလိုက်ကြောင်း စသဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။ သတင်းခေါင်းစီးအောက်တွင် 'ဘာရိန်းရှိ ကျွန်ုပ်တို့ သတင်းထောက်ထံမှ' ဟု ရေးထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သတင်းထောက်ဆိုသည်မှာ အခြားသူမဟုတ်။ ဖော်ဘွား၏ အတိုင်ပင်ခံအရာရှိ ဆာချားလ်စ်ပဲဂရေ ကိုယ်တိုင်ပေတည်း။

သို့ဖြင့် ဘာရိန်းတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးတို့ကို ကြီးကိုင်ခြယ်လှယ်နေသည့် ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားသည် တစ်ထစ်ဆုတ်၍ သွားရလေသည်။ သို့သော်လည်း ဘာရိန်း၏ စီးပွားရေးသည် ယခုတိုင် ဗြိတိသျှနှင့် လက်ဝါးကြီးအုပ် အရင်းရှင်များ အောက်တွင် ရှိနေသေး၏။ ရေနံတွင်းများကို အမေရိကန် စတင်းဒတ် ရေနံကုမ္ပဏီနှင့် ဗြိတိသျှ အရင်းရှင်ကြီးများက ခြယ်လှယ်လျက် ရှိနေပေသေး၏။

နယ်ချဲ့သမားတွေက ဘယ်မျှပင် ကိုလိုနီများကို သိမ်းပိုက်ထား၍ သော်လည်း ရတော့မည် မဟုတ်ပါ။ နယ်ချဲ့စနစ်သည် ကိုလိုနီပြည်သူများကို အမှောင်ထုအောက်တွင်သာ သွတ်သွင်းထားလိုသော်လည်း သူ့အလိုဆန္ဒသည် ဘယ်တော့မှ ပြည့်ဝတော့မည် မဟုတ်ပါ။ နယ်ချဲ့စနစ်၏ မှောင်သော ညများသည် ကုန်ဆုံးရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပျားပန်းခပ်နေသော မျက်နှာဖြူ ဖိုမစုံတွဲတွေ၊ မျက်နှာဖြူအရင်းရှင် ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ကြည့်၍ သို့ကလို စဉ်းစားနေမိသည်။

ဘာရိန်းတွင် တစ်နာရီကြာမျှ နားကြပြီး နာရီပြန် နှစ်ချက်ထိုးသည်နှင့် ဘာရိန်းမှ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဘာရိန်းမှ နောက်ထပ် ခရီးသည်တွေလည်း တက်လာကြလေသည်။

လေယာဉ်ပျံပေါ်တွင် အိပ်ရန် ကြိုးစားသော်လည်း မရတော့ပေ။ မြင်ကွင်းသစ်၊ အာရုံသစ်များသည် ကျွန်တော့်မျက်စိထဲတွင် တရေးရေးပေါ်နေကြကုန်သည်။

သည်နေရာတစ်ဝိုက်ကား အရှေ့နှင့် အနောက်တို့၏ နယ်စပ်ဖြစ်၏။ အရှေ့ဘက်တွင် ကိုလိုနီပြည်သူများ၊ လွတ်လပ်ခါစ ပြည်သူများရှိ၏။ အနောက်ဘက်တွင်ကား ကမ္ဘာကို ရာစုပေါင်းများစွာ အုပ်စိုးခဲ့ကြသော နယ်ချဲ့သမားများ ရှိပေသည်။ နယ်ချဲ့သမားသည် သည်နေရာတစ်ဝိုက်တွင်

ဖောက်ပြန်ရေး အမျိုးသား အစိုးရများကို ထူထောင်ပေးကာ အရှေ့အလယ် ပိုင်း စစ်အုပ်စုကို ထူထောင်ပေးထားသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဂိုဏ်း၏ ရှေ့ဆောင် ဖြစ်သော ဆိုဗီယက်ယူနီယံကို အရေးရှိလျှင် ညှပ်တိုက်ရန်အတွက် သံကွင်း ဆက်များလို စစ်စခန်းများကို အဆက်မပြတ် တည်ဆောက်ထားသည်။

သည်စစ်စခန်းများမှနေ၍ ယူတူးလေယာဉ်လို သူလျှိုလေယာဉ်များ ကို ဆိုဗီယက်နယ်မြေထဲသို့ တိတ်တဆိတ် လွှတ်နေကြ၏။ တူရကီ၊ အီရန်၊ ပါကစ္စတန်နှင့် ဗြိတိန်တို့ ပါဝင်သော ဘဂ္ဂဒက် စစ်အုပ်စုဖြင့် အရှေ့အလယ် ပိုင်းဒေသရှိ ပြည်တွင်းရေးကိစ္စများ၌ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လျက် ရှိကြသည်။

နံနက် ၅ နာရီတွင် ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်သည် ကိုင်ရိုလေယာဉ် ကွင်းသို့ ဆိုက်လေသည်။ ကိုင်ရိုရောက်သော် သဲကန္တာရကြီး၏ အရှိန်ကြောင့် လားမသိ၊ အေးစပြုလာလေသည်။ ဘာရိန်းတုန်းက ကုတ်အင်္ကျီတွေ မပါဘဲ အောက်သို့ ဆင်းနိုင်သော်လည်း ကိုင်ရိုတွင် ကုတ်အင်္ကျီမပါဘဲ မဆင်းနိုင် တော့ပေ။ ဒီဂရီ ၆၃ အထိ ဆင်းလာလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကား အိပ်မရသည့်အတူတူ ကိုင်ရိုလေဆိပ်သို့ ဆင်းကြ ပြန်ပါသည်။ ကိုင်ရိုလေဆိပ်မှာလည်း နံနက်စောစောဖြစ်၍ လူရှင်းနေသည်။ လေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲတွင် အီဂျစ်ပြည်ထွက်ကုန်များကို ရောင်းသော ဆိုင် ရှိလေသည်။ အာရပ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံအစိုးရ နိုင်ငံခြား ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ဖွင့်ထားသော ဆိုင်ဖြစ်ပေ၏။

ဆိုင်းထဲတွင် ကျွန်တော်တို့ ဟိုလျှောက်ဒီလျှောက် လုပ်နေစဉ် အရောင်းသမား အာရပ် သုံးလေးယောက်လောက် ဝိုင်းအုံလာကြကာ ဘာလို ချင်သလဲဟု အတင်းမေးလေသည်။

“ဘာမှမလိုချင်ပါဘူး၊ လျှောက်ကြည့်တာပါ”

ကျွန်တော်က လှမ်းပြော၍ ပစ္စည်းများကို လျှောက်ကြည့်မြဲ ကြည့်နေ သည်။

အာရပ်များကား ကျွန်တော့်အဖြေကို အားမရဘဲ ပစ္စည်းတွေကို တစ် မျိုးပြီးတစ်မျိုး ထောက်ပြကာ အရည်အသွေးကို ထုတ်ဖော်၍ ဈေးခေါ်နေကြ သည်။ ခေါင်းယမ်းပြ၍လည်း မရ၊ မလိုချင်ပါဘူးဟု ပြော၍လည်း မရပါ။ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ထုတ်ပြပြီး ပစ္စည်းတွေ ကောင်းကြောင်းကိုသာ တွင်တွင်

ပြောနေပေသည်။

သည်လို လျှောက်ကြည့်နေတုန်း ကျွန်တော် လိုချင်နေသော အရာ တစ်ခုကို သွားတွေ့လေသည်။ ယင်းမှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က မှာလိုက် သော ကုလားအုတ်သားရေဖြင့် လုပ်ထားသည့် သားရေအိတ်ပေတည်း။ သားရေအိတ်မှာ တော်တော် လက်ရာကောင်းသည်။ သားရေကလည်း တော်တော်နုသည်။ သို့ရာတွင် မမေးရဲပါ။ မမေးဘဲနှင့် တွင်တွင်ပြောနေ သော အာရပ်များကို တစ်ခွန်းမေးလိုက်မိပါက မဝယ်ဝယ်အောင် ဇွတ် အတင်း ပြောကြတော့မည်ကို မြင်ယောင်နေသဖြင့် တိတ်တိတ်ပင် နေလိုက် ကာ အဖိုးနှုန်းရောင်းသည့် ကတ်ပြားကို လိုက်ရှာပါသည်။ သို့ရာတွင် ရေး မထားပါ။

“သားရေအိတ် ကောင်းတယ်၊ ကုလားအုတ် သားရေအစစ်နဲ့ လုပ် ထားတာ။ ဘယ်မှာမှ ရှာမရဘူး၊ ကိုင်ရုံမှာပဲ ရမယ်...”

ကျွန်တော်က ဘာမျှမပြောဘဲ သားရေအိတ်ကို စိုက်ကြည့်နေတုန်း အာရပ်တစ်ဦးက သားရေအိတ်ကို အလှပြ မှန်ဗီရိုထဲက ထုတ်လာပါသည်။ ဈေးမေးလိုက်သောအခါ တော်တော်များနေပါသည်။ သည်လောက် ဈေးကြီး ပေး၍ မဝယ်နိုင်ပါ။

“ဈေးကြီးတယ်”

ကျွန်တော်က တစ်ခွန်းတည်း ပြန်ပြောကာ တခြားပစ္စည်းများကို လျှောက်ကြည့်နေသည်။ အာရပ်သည် သားရေအိတ်ကိုကိုင်ကာ ကျွန်တော့် နောက်က အတင်းလိုက်လာပြန်သည်။

“မဝယ်တော့ပါဘူး၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

ကျွန်တော်က သူ့ကို လှည့်ပြောပါသည်။ သို့ရာတွင် ကိုရွှေအာရပ် ကား နောက်က တောက်တဲ့ကပ် ကပ်ကာ ပစ္စည်းအရည်အသွေးတွေကိုသာ ဋီကာချဲ့၍ ပြောနေသည်။

ကျွန်တော်က ဘာမျှ မပြောတော့ပါ။ ပြော၍လည်း ရမည်မဟုတ် တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် တခြားပစ္စည်းတွေကိုပင် ဆက်မကြည့်တော့ဘဲ ဆိုင် အပြင်ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ ကိုရွှေအာရပ်လည်း နောက်က လိုက်လာ ပါသည်။

“ဘယ်လောက်ပေးမလဲ ပြောပါ”

ကျွန်တော်က တစ်ဝက်လောက်ထိဆင်း၍ ဈေးဆစ်လိုက်သည်။

“ဟာ ဒီလောက်နဲ့တော့ မရဘူး”

“မရရင်လည်း မဝယ်တော့ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ဟာက ဈေးကြီးတယ်”

ကျွန်တော်က ပြောရင်းဆိုရင်း အပေါက်ဝသို့ ထွက်လိုက်သည်။

“ခင်ဗျား အိန္ဒိယလူမျိုးလား၊ မြန်မာလူမျိုးလား”

ကိုရွှေအာရပ်က မဆီမဆိုင် မေးခွန်းတစ်ခုကို ကောက်မေးလိုက်ပါသည်။

“မြန်မာ”

“ဟား... ဦးနု... ဦးနု၊ လာပါ လာပါ၊ ခင်ဗျား လိုချင်တဲ့ဈေးပဲ ပေးပါ။ ဒါပေမဲ့ ဟိုဘက်က အိန္ဒိယလူမျိုးတွေကိုတော့ ဒီဈေးနဲ့ရတယ်လို့ မပြောပါနဲ့”

ကျွန်တော့်ကို ဆိုင်ထဲခေါ်သွားပြီး သားရေအိတ်ကို စက္ကူဖြင့် ထုပ်ပေးပါသည်။ ကျွန်တော့်မှာလည်း ကိုယ်ဆစ်သည့်ဈေးကို ပေးသဖြင့် နောက်ထပ်ငြင်း၍ မရတော့ပါ။

“ပြီးတော့ ဘာလိုချင်သေးသလဲ”

“တော်ပါပြီ၊ တော်ပါပြီ”

သူတို့ ရောင်းတိုင်း ဝယ်ရလျှင် ဒုက္ခရောက်တော့မည့်ကိန်း ဆိုက်သဖြင့် ဆိုင်ထဲမှ မြန်မြန်ထွက်လာခဲ့ရသည်။ သို့တိုင်အောင် ကိုရွှေအာရပ်သည် ဆိုင်ပေါက်ဝထိ လိုက်လာကာ ပစ္စည်းအမျိုးအမည်တွေကို တတွတ်တွတ် ရွတ်ပြနေသည်။ ဆိုင်ပေါက်ဝတွင် ဆိုင်ထဲမဝင်ဘဲ ဆေးလိပ်သောက်နေသော ဆရာဦးအောင်လှကို သွားတွေသည်တွင် ဆိုင်ထဲဝင်ရန် ခေါ်ပြန်သည်။

“ဟင့်အင်း... ကျုပ် ဘာမှမဝယ်ချင်ဘူး”

ဆရာဦးအောင်လှက ငြင်းလိုက်သည်။

“ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ မဝယ်ရင်လည်း လာကြည့်ပါ”

အတင်းခေါ်နေသဖြင့် ဆရာဦးအောင်လှမှာ မနေသာတော့ဘဲ လိုက်သွားရပြန်သည်။

ကျွန်တော်တို့ကား ကိုင်ရိုမြို့ထဲသို့ လှည့်ကြည့်ချင်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်လည်းမဟုတ်၊ အချိန်လည်း မရသဖြင့် မကြည့်နိုင်တော့ပါ။ နံနက် ၆ နာရီထိုးသည်နှင့် ကိုင်ရိုလေဆိပ်မှ ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။

လေယာဉ်ပေါ်ရောက်တော့လည်း အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်၍ အီဂျစ်ပြည်၏ ရှုခင်းကို ကြည့်ရန် ကြိုးစားမိသည်။ အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော ပိရမစ်ကြီးများကို ကြည့်ချင်သည်။ ဆာဟာရ သဲကန္တာရကြီးကိုလည်း မြင်ချင်သည်။ ယဉ်ကျေးမှုကို မွေးဖွားပေးလိုက်သော ယူဖရိတ်ရစ်နှင့် တိုက်ဂရစ်မြစ်နှစ်သွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ တသွင်သွင်စီးဆင်းနေသော နိုင်းမြစ်ကြီးကိုလည်းကောင်း ကြည့်လိုလှပါသည်။ သို့ရာတွင် ကြည့်ချိန် မရတော့ပါ။

အီဂျစ်ပြည်၏ ရှုခင်းများကို ကောင်းစွာ မကြည့်မြင်ခဲ့ရသော်လည်း အီဂျစ်ပြည်သူတို့၏ လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲ သမိုင်းကားချပ်များကိုကား ကျွန်တော့် အာရုံထဲတွင် မြင်ယောင်နေပါသည်။ ၁၈၈၈ ခု ကွန်စတင်တီနိုပဲလ် စာချုပ်ဖြင့် အသိမ်းခံခဲ့ရသော စူးအက်တူးမြောင်း၊ ဖာရောက်ဘုရင် နန်းကျခြင်း၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် စူးအက်တူးမြောင်းကို အီဂျစ်ပြည်သူများက နိုင်ငံပိုင်လုပ်ခြင်း။

ဤသမိုင်းကားချပ်များကို မြင်ယောင်လာပါသည်။ စူးအက်တူးမြောင်းသည် နယ်ချဲ့စနစ်၏ အသက်သွေးကြောကြီး ဖြစ်ပါသည်။ နယ်ချဲ့စစ်ပြင်ဆင်မှုများအတွက် အချက်အချာကျသော နေရာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အာရပ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံတော် သမ္မတ ကာနယ် နာဆာက သူ၏ 'တော်လှန်ရေးအဘိဓမ္မာ' အမည်ရှိ စာအုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပေသည်။

အာရပ်ပြည်ထောင်စုသည် ကမ္ဘာ့မြေပုံပေါ်တွင် အရေးကြီးသော နေရာတွင် ရှိ၏။ ကမ္ဘာ၏ လမ်းဆုံလည်းဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့ကုန်သည်များ ဖြတ်သန်းရာလည်းဖြစ်၏။ ကမ္ဘာစစ်တပ်ကြီးများ ချိတ်ကပ်ရာလမ်းမလည်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုမျှမကပါ။ ကောင်းကင်မှာ ပျံသန်းနေသော လေယာဉ်များမှအစ ရေအောက်မှာ ခုတ်မောင်းနေသော ရေငုပ်သင်္ဘောများအဆုံး စက်ယာဉ်အား လုံးတို့အတွက် ရေနံများကို တသွင်သွင် ထုတ်ပေးနေသော နေရာလည်း

ဖြစ်ပါသည်။ သည်အချက်ကို နယ်ချဲ့သမားက ကောင်းကောင်းသိသဖြင့် စူးအက်တူးမြောင်းဒေသကို အပိုင်စီး၍ ထားခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင်မှ စူးအက်တူးမြောင်းကို ပြည်သူများက နိုင်ငံပိုင် လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ နယ်ချဲ့သမား၏ ခြေကုပ်စခန်းကြီးတစ်ခု ပြုတ်ထွက်သွားခြင်းပေတည်း။

သို့ရာတွင် နယ်ချဲ့သမားသည် အသာတကြည် ဆုတ်ခွာသွားသည် မဟုတ်ပါ။ နယ်ချဲ့သမားသည် သူ၏သဘာဝကို ပြောင်းသွားသည် မဟုတ်ပါ။ အာရပ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံကို စစ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့ဖြင့် ညှပ်ပိတ်သတ်ပြီး စူးအက်တူးမြောင်းကို လုယူရန် ကြံစည်ပြန်ပါသည်။ အီဂျစ်ပြည်သူများ၏ တိုက်ပွဲကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ပြည်သူများ၏ တိုက်ပွဲကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံး ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ဦးဆောင်သော ဆိုရှယ်လစ်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဆောင်ရွက်မှုကြောင့်လည်းကောင်း ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤတွင် နာဆာ၏ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ခေါင်းဆောင်မှုကို အရင်းရှင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် သတင်းစာများက မလိုတမာ စွပ်စွဲလာကြသည်။ အင်္ဂလိပ် ဒေးလီးမေးလ်သတင်းစာက နာဆာအား **‘နိုင်းမြစ်ပေါ်မှ ဟစ်တလာ’** ဟု စွပ်စွဲလိုက်သည်။ ပြင်သစ်ဝန်ကြီးချုပ် ဂိုင်မိုလေးက **‘ဘဝရှင်မင်းတရားရူး ရူးနေသူ’** ဟု ကင်ပွန်းတပ်လိုက်သည်။ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် ဆာအင်ထော်နီအိဒင်က **‘ဖက်ဆစ်’** ဟု အမည်ပေးလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် အိဒင်သည် စူးအက်ကိစ္စဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဘဝမှ ပြုတ်ကျခဲ့ရသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ခရစ္စယန်ပီနေးက **‘ဝမ်းတွင်းပါ လူလိမ်’** ဟု ဆိုသည်။ အစ္စရေးကမူကား **‘လမ်းစားပြ’** ဟူ၍လည်းကောင်း၊ **‘သစ္စာဖောက် ဝံပုလွေ’** ဟူ၍လည်းကောင်း ရင့်ရင့်သီးသီး စွပ်စွဲလိုက်လေသည်။

၂၁ ရာစုနှစ်၏ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမားဖြစ်သော အမေရိကန်သည် ပြင်သစ်နှင့် ဗြိတိသျှတို့က တစ်ဖက်၊ နာဆာက တစ်ဖက် ဖြစ်နေသော စူးအက်ပြဿနာကို ချက်ကောင်းယူကာ အထူးသံတမန်အဖြစ် ဟင်နရီဘိုင်ရဒ်ကို စေလွှတ်၍ စူးအက်မှ ဗြိတိသျှနှင့် ပြင်သစ်ကို မောင်းထုတ်ရာတွင် နာဆာအား ကူညီရန် စကားကမ်းလှမ်းသည်။ ဒေါ်လာ ၂၅ ဒသမ ၉ သန်းတန် စီးပွားရေး အကူအညီပေးမည်ဟု ဆိုသည်။ စစ်အကူအညီ ချုပ်ဆို

ရန် မဲဆွယ်သည်။ သို့ရာတွင် နာဆာက စစ်စာချုပ်ချုပ်ရန် ငြင်းလိုက်သော အခါတွင် အမေရိကန် ကြိုးကိုင်နေသည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် အက်ဆွမ် ရေ ကာတာ ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ငွေမချေးနိုင်တော့ဟုဆိုကာ ပြောပြီးသား စကားကို ပြန်ရုပ်သွားလေသည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် နာဆာက သံတမန် ဆက်သွယ်ရေး ထူထောင်လိုက်သောအခါတွင် အမေရိကန်သည် မှန်းချက်နှင့် နှမ်းထွက် ကွာလှသောအဖြစ်ကြောင့် ယမ်းပုံမီးကျဖြစ်ကာ နာဆာကို တိုက်ခိုက်လာလေသည်။

ကျွန်တော်ကား တိုးတက်သော ပြည်တွင်း အင်အားစုများကို နှိမ်နင်း နေသည့် နာဆာ၏ ဝါဒကို မကြိုက်ပါ။ သို့သော်လည်း နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင် သော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒကိုကား လေးစားရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ကလို စဉ်းစားရင်း တဖြည်းဖြည်း နေရောင်ပွင့်လာလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်ပျံသည် မြေထဲပင်လယ်ကို ကျော်ကာ အီတလီ ကျွန်းဆွယ်ကြီးကို ဖြတ်၍ ဆွစ်ဇာလန်ဘက်သို့ ဦးတည်ပျံသန်းနေလေသည်။ အောက်တွင်ကား အီတလီနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နယ်စပ်ဖြစ်သော အဲလ်ပစ်တောင် တန်းကြီးများသည် နှင်းသရဖူကို ဆောင်းထားကြပေ၏။ ဤတောင်တန်း ကြီးများကို ငုံ့ကြည့်ရင်း ကျောင်းတန်းက သင်ခဲ့ရသော နပိုလီယံစစ်ချီမှုများကို မြင်ယောင်နေလေသည်။ နပိုလီယံသည် တောင်တန်းကြီးများကို ကျော်ကာ ဥရောပတစ်တိုက်လုံးကို စိုးမိုးရန် ကြံစည်ခဲ့ဖူးသည်။ နှင်းတွေဖုံးနေသော အဲလ်ပစ်တောင်တန်းကြီးများကို ကျော်ဖြတ်ရာတွင် စစ်သားတွေ အမြောက် အမြား သေဆုံးခဲ့ရသည်။

သို့ရာတွင် နပိုလီယံ၏ ခေတ်နှင့် ကျွန်တော်တို့ခေတ် မတူတော့ပါ။ စစ်ကြီးဖြစ်လာလျှင် သည်လို ခြေလျင်တပ်များဖြင့် တောင်တန်းတွေကို ကျော်ရန် မလိုတော့ပါ။ အနောက်ဖျားမှ စစ်လေယာဉ်များ အရှေ့ဖျားသို့ နေ့ချင်း ရောက်လာနိုင်ပါသည်။ တိုက်ချင်းပစ် ဒုံးပျံကြီးများလည်း ရှိနေကြ ပါပြီ။ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဒင်းရပ်ခ်က စစ်ဖြစ်လာ၍ အမေရိ ကန်က ဆိုဗီယက်ယူနီယံသို့ ဒုံးပျံနှင့် လှမ်းထုလျှင် ကရုရှော့အတွက် ပုန်း စရာနေရာမရှိဟု ခြိမ်းခြောက်လိုက်လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုလက်နက်မျိုးကို အမေရိကန်တစ်ဦးတည်းသာ ရှိသည်မဟုတ်ပါ။ အမိတိုင်းပြည်နှင့် ဆိုရှယ်

လစ်ဂိုဏ်းကြီးကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှာလည်း ရှိနေပါပြီ။

အမေရိကန်က ဒုံးပျံဖြင့် ထုလျှင် ဆိုဗီယက်ယူနီယံကလည်း ဒုံးပျံဖြင့် ပြန်ထုပါလိမ့်မည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံက ဒုံးပျံသည်လည်း ရေချိုးခန်းတွင် ရေချိုးနေသော ကနေဒါကို လှမ်းထုလျှင် တည့်တည့်ကြီးမှန်မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံသည် နယ်ချဲ့သမားများက ဝိုင်းချသည်နှင့် ပြန်လည်ခုခံမည်သာ ဓမ္မတာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီကြီးက စစ်တားဆီးရေး လုပ်ငန်းများကို အားသွန်ကြိုးပမ်းနေခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

“မကြာခင် ဇူးရစ် လေယာဉ်ကွင်းကို ဆင်းပါတော့မယ်ရှင်။ အသင့် ပြင်ထားကြစေလိုပါတယ်... ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင်”

လေယာဉ်မယ်က ဓာတ်ခွက်မှ သတိပေးလိုက်သဖြင့် ခါးပတ်များကို ပတ်ထားလိုက်ကြသည်။ လေယာဉ်ကြီးသည် တဖြည်းဖြည်း နိမ့်ဆင်းလာသည်။ တိမ်ဖြူလိပ်တွေ အထက်တွင် ပျံသန်းနေရာက တိမ်ဖြူတွေကြားထဲသို့ ထိုးဆင်းလာလေသည်။ ဘေးတွင် ဘာကိုမျှ မမြင်ရဘဲ တိမ်ဖြူတွေကိုသာ မြင်ရသည်။ တိမ်ဖြူတွေကြားထဲကို မှန်းဆ၍ ဆင်းရသည်မှာ ကျွမ်းကျင်သူများအဖို့ ထမင်းစားရေသောက် ကိစ္စလောက်သာ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့အဖို့ကား တုန်လှုပ်စရာကြီး ဖြစ်လေသည်။

လေယာဉ်ကြီးသည် တိမ်ဖြူတွေကြားထဲသို့ တော်တော်ကြာကြာ ထိုးဖောက်ပြီးမှ တိမ်ဖြူလွှာအောက်သို့ ရောက်လာလေသည်။ မြေကြီးကို မြင်ရပါပြီ။ တောင်တွေ ဝန်းရံလျက်ရှိသော ဇူးရစ်မြို့ကို မြင်ရလေသည်။ ဇူးရစ်ကား လှပသော မြို့ပေတည်း။ မြို့ဘေးတွင် ရေကန်ကြီးကိုလည်း မြင်ရသည်။ အမိုးနီနီနှင့် အိမ်ကလေးများကိုလည်း မြင်ရသည်။ စိမ်းလန်းသော တောင်ကုန်းကလေးများကိုလည်း မြင်ရသည်။ လေယာဉ်သည် ဇူးရစ်မြို့ပေါ်တွင် နှစ်ပတ် သုံးပတ် ဝဲပြီးမှ ဇူးရစ် လေယာဉ်ကွင်းသို့ ထိုးဆင်းလိုက်လေသည်။ ဇူးရစ်စံတော်ချိန် ၉ နာရီခွဲနေပေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ စံတော်ချိန်ဆိုလျှင် ၁၂ နာရီခွဲလောက် ရှိပါမည်။

ဇူးရစ်တွင် နေရောင်ထွန်းပလျက် ရှိလေ၏။ သို့ရာတွင် ကျွဲကျွဲ

တောက်ကြီး မဟုတ်ပါ။ ခပ်ဖျော့ဖျော့မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒီဂရီ ၅၆ ရောက် နေ၍ တော်တော် အေးနေပါပြီ။

ကျွန်တော်တို့သည် ဇူးရစ်လေဆိပ်သို့ ဆင်းကြပြန်သည်။ ဇူးရစ် လေဆိပ်ကား အကောက်မဲ့လေဆိပ် ဖြစ်၏။ ဆွစ်ဇာလန်ပြည်ထွက် အလှအပ လက်မှုပစ္စည်းများ၊ အရုပ်များ၊ နာရီများကို ဈေးပေါပေါနှင့် ရနိုင် ပေသည်။ ဇူးရစ်လေဆိပ်မှ ဈေးရောင်းသူ အမျိုးသမီးကလေးများကလည်း ဖော်ရွေလှပေ၏။ ကိုင်ရို လေဆိပ်တုန်းကလို အတင်းအကျပ် ရောင်းခြင်း မရှိပေ။ ကြည့်ချင်တိုင်း ကြည့်ပြီး မဝယ်ဘဲနေသည့်တိုင် အပြုံးမပျက်ပါ။ များစွာ စိတ်ရှည်သူများပေတည်း။

ဇူးရစ်လေဆိပ်တွင် ကျွန်တော်တို့ မိနစ် ၄၀ ခန့် ရပ်နားကြသည်။ နောက်လေဆိပ်ဆိုလျှင် လန်ဒန်ကို ဆိုက်ရောက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အစီအစဉ်ကား လန်ဒန်တွင် တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်ခန့် နား၍ လေယာဉ်ပျံ စောင့်ရန် ဖြစ်ပေသည်။

သူတို့ စံတော်ချိန် ၁၀ နာရီ ၁၀ မိနစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ဇူးရစ် လေဆိပ်မှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။ ပြင်သစ်ပြည်ကို ဖြတ်ကျော်ကာ အနောက်သို့ ဦးတည် ထွက်ခဲ့ကြသည်။ နံနက် ၁၁ နာရီလောက်တွင် နံနက်စာ ကျွေးပါ သည်။ ကိုယ့်အစာ မဟုတ်သဖြင့် အားမရပါ။ သို့ရာတွင် ထမင်းကြော် တစ်ပွဲ ပါသဖြင့် နည်းနည်းတော့ အာသာပြေသွားပါသည်။

အနောက်သို့ ရောက်သည်နှင့် တဖြည်းဖြည်း အေးလာပါသည်။ ခြေထောက်တွင် စောင့်ကြီးတွေ ပတ်ထားရပါသည်။ ဇူးရစ်နှင့် လန်ဒန်မှာ ၃ နာရီခန့် ပျံသန်းရပါသည်။ နံနက် ၁၂ နာရီခွဲသည်နှင့် လန်ဒန်လေယာဉ် ကွင်းသို့ ထိုးဆိုက်လိုက်ပါသည်။ လန်ဒန် လေယာဉ်ကွင်းကား ကြီးမားလှ ပေ၏။ လေယာဉ်ပျံမှ လေဆိပ်ရုံးသို့အရောက် ဘတ်စ်ကားကြီးဖြင့် ဝင်ပါ များ သွားသလို ဥမင်တွေ၊ အကွေ့အကောက်တွေကို ဖြတ်ကာ သွားရသည်။ ၁၀ မိနစ်လောက် မောင်းတော့မှ လန်ဒန်လေဆိပ်ရုံးသို့ ရောက်လေသည်။ ရန်ကုန်နှင့် လန်ဒန် ၂၃ နာရီ ပျံသန်းရလေသည်။

လန်ဒန်လေဆိပ်တွင် ဆွီဒင်သို့ လေယာဉ်ပျံ ရှိ မရှိ စုံစမ်းရပါသည်။ ဘီအိုအေစီရုံးမှ လေယာဉ်မယ်များကား ချောမောကြပေ၏။ စကားအပြော

အဆိုလည်း များစွာ ရည်ငံကြပေသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ လန်ဒန်မှ စတော့ဟုမ်းသို့ လေယာဉ်နေရာအတွက် လန်ဒန် ဘီအိုအေစီရုံးချုပ်မှ အတည်ပြုချက်မရသေးဘဲ ရန်ကုန်မှ ထွက်လာ ခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ လန်ဒန်တွင် လေယာဉ်ပတ်စောင့်ရန် သေချာနေပေသည်။ စုံစမ်းကြည့်သောအခါတွင်မူ ကိုပင်ဟေဂင်သို့ ထွက်မည့် လေယာဉ်ပျံရှိ ကြောင်း၊ ကိုပင်ဟေဂင်မှတစ်ဆင့် စတော့ဟုမ်းသို့ လေယာဉ်ပြောင်းစီးနိုင် ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် လန်ဒန်ရုံးချုပ်မှ အတည်ပြုချက် မရရှိသဖြင့် စတော့ ဟုမ်းသို့ တိုက်ရိုက်ပျံသော လေယာဉ်ပျံကို စောင့်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ သည်။ ကျွန်တော်တို့ကား စိတ်မပျက်ပါ။ ရောက်ခဲ့လှသော လန်ဒန်ကို လျှောက်ကြည့်ချင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာမျှ မပြောတော့ဘဲ လန်ဒန်က စောင့်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ ဆန္ဒမပြည့်ဝပါ။ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ် မှူး ရောက်လာပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ကိုပင်ဟေဂင်မှတစ်ဆင့် ယနေ့အရောက် ပို့ပေးပါမည်ဟု ဆိုပါသည်။ လေယာဉ်မှူး၏ စေတနာမှာ ကျွန်တော်တို့က ရန်ကုန်မှ စတော့ဟုမ်းသို့ တိုက်ရိုက်လက်မှတ်ခံထားပါလျက် လန်ဒန်တွင် ညအိပ်စောင့်ရလျှင် ပိုက်ဆံအပို ကုန်ကျမည်ကို စိုးရိမ်သည့်စေတနာ ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ အကယ်၍ ထိုင်ခုံလက်မှတ် အတည်ပြုချက်ရလျှင် လန်ဒန်တွင် တည်းခိုရသည့်တိုင် ကျွန်တော်တို့အိတ်ထဲမှ တစ်ပြားတစ်ချပ်မျှ ကုန်ကျစရာ မလိုပါ။ ဘီအိုအေစီက ကုန်ကျခံရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့မှာ လန်ဒန်မှ စတော့ဟုမ်းခရီးအတွက် ထိုင်ခုံလက်မှတ် အတည်ပြုချက် မရသေးဘဲ လိုက်လာသဖြင့် လန်ဒန်တွင် နေလိုလျှင် ကျွန်တော်တို့စရိတ်နှင့် ကျွန်တော်တို့ နေရမည့်ပုံ ရောက်နေပါသည်။

ထို့ကြောင့် လေယာဉ်မှူးက ပိုက်ဆံအလကား ကုန်နေမည်စိုးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့အား စတော့ဟုမ်းသို့ ကြိုရာလေယာဉ်ပျံနှင့် ထည့်ပေးရန် အတင်းတောင်းဆိုပါသည်။ ဘီအိုအေစီရုံးမှ အမှုထမ်း အမျိုးသမီးကလည်း ဖြစ်နိုင်မည် မထင်ကြောင်း ချိုချိုသာသာ ဖြေရှင်းပြသည်။ သို့ဖြင့် လေယာဉ် မှူးနှင့် အမျိုးသမီးတို့ အငြင်းပွားနေကြသည်မှာ တော်တော်နှင့် မဆုံးနိုင်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ကား သူတို့နှစ်ယောက် အငြင်းပွားနေကြသည်ကို တစ်ခွန်းမျှ

ဝင်မပြောဘဲ နားထောင်နေကြလေသည်။

သို့ရာတွင် ကြာကြာနားမထောင်နိုင်တော့ပါ။ ကျွန်တော်တို့အတွက် အကျောက်အကန် ပြောပေးသော လေယာဉ်မှူးကို အားနာလာပါသည်။ ထို့ပြင်လည်း ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်က လန်ဒန်တွင် တစ်ရက်၊ နှစ်ရက် လောက် နေချင်ကြပါသည်။ ကိုယ့်စရိတ်နှင့်ကိုယ် နေရလျှင်လည်း ကိစ္စ မရှိပါ။ စတော့ဟုမ်း ကွန်ဖရင့်မှာ ၁၆ ရက်နေ့မှ ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ လန်ဒန် တွင် အနည်းဆုံး တစ်ရက်တော့ နေနိုင်ပေသေးသည်။

“ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ မရရင်လည်း နေပါစေ။ လန်ဒန်မှာ ကျွန်တော်တို့ စရိတ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ပဲ နေပါ့မယ်...”

ကျွန်တော်က လေယာဉ်မှူးကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ လေယာဉ်မှူး ကား ကျွန်တော်တို့က ကိုယ့်စရိတ်နဲ့ကိုယ် နေမည်ဆိုသည့်တိုင် မကျေနပ် သေးပေ။

“ဟာ ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ ဒါ ကုမ္ပဏီရဲ့တာဝန်ပဲ။ ထိုင်ခုံလက်မှတ် အတည်ပြုချက် မရဘဲနဲ့ ဘာလို့ လက်မှတ်ရောင်းသလဲ။ ဒီလေယာဉ်ပျံမှာ ထိုင်ခုံမရရင် ရတဲ့လေယာဉ်ပျံနဲ့ ပို့ရမယ်။ ဘယ်လေယာဉ်ပျံမှ မရရင် လန်ဒန် တည်းခိုစရိတ်ကို ကုမ္ပဏီက ပေးရမယ်။ ဒါ ကုမ္ပဏီရဲ့ တာဝန်ပဲ...”

လေယာဉ်မှူးက အမျိုးသမီးဘက်လှည့်ကာ တင်းမာစွာ အရေးဆိုပြန် သည်။

“ဒါဖြင့် ခဏနေပါဦး... ကျွန်မ စုံစမ်းကြည့်ပါဦးမယ်”

အမျိုးသမီးလေးက တယ်လီဖုန်းဖြင့် စုံစမ်းသည်။ နောက်ဆုံးတော့ ဗြိတိသျှ ဥရောပ လေကြောင်းကုမ္ပဏီမှ ဒိန်းမတ်ပြည်၊ ကိုပင်ဟေဂင်သို့ ထွက်မည့် လေယာဉ်ပျံတစ်စင်းတွင် နေရာရသည်။

“ကဲ... နေရာတော့ရပြီ။ ခင်ဗျားတို့ ဒီနေ့ ဆက်သွားရမယ်။ လန်ဒန် မှာ ညအိပ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး”

လေယာဉ်မှူးက ဝမ်းသာအားရ ဆိုလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ကား လန်ဒန်တွင် နေလိုက်မဟဲ့ဟု အားခဲထားတာတွေ အရည်ပျော်ကျသွားပါပြီ။ သို့ရာတွင် မတတ်နိုင်ပါ။ အတင်းအကျပ် လုပ်ပေးသော လေယာဉ်မှူး၏ စေတနာကို ငြင်းပယ်၍ မကောင်းတော့ပါ။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေသည် လေယာဉ်မှူးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောပြကာ လေဆိပ်နားနေခန်း (Lounge) ထဲသို့ ဝင်ခဲ့ကြသည်။

လေဆိပ်နားနေခန်းမှာ မှန်အထူကြီးတွေ အပြည့်ကာထားလေသည်။ ခရီးသည်တွေကလည်း ပြည့်ကျပ်လျက် ရှိသည်။ တချို့က စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ ဘီယာစုပ်နေကြ၏။ တချို့က သတင်းစာဖတ်နေကြ၏။ တချို့ကား ကွင်းထဲ တွင် ဆိုက်ထားသည့် လေယာဉ်ပျံကြီးတွေကို ကြည့်နေလေသည်။

နားနေခန်းမှာ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေသလောက် တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိ သည်။ ကော်ဇောခင်းထားသည့် ကြမ်းပေါ်တွင် ခြေလှမ်းလိုက်တိုင်း တကျွီ ကျွီ မြည်နေသော ကျွန်တော်တို့ ဖိနပ်သံကိုပင် ကြားနေရသည်။

ကျွန်တော်တို့ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်မှာလို အုတ်အုတ်သောသော စကား ပြောသံတွေ၊ နှုတ်ဆက်ရယ်မောသံတွေကို မကြားရပေ။ ပကတိ တိတ်ဆိတ် လှသည်။ စည်းကမ်းကြီး၍ပေလော၊ ဖော်ရွေမှု နည်းပါး၍လော၊ သူစိမ်းတစ် ရံဆံ ခရီးသည်တွေချည်း ဖြစ်နေ၍လော။ ဘာကြောင့်လဲဟူ၍တော့ ကျွန်တော် မသိပါ။ အားလုံးကြောင့်ပင် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ လန်ဒန် လေဆိပ် နားနေခန်းထဲသို့ ဝင်ရသည်မှာ ကျွန်တော့် စိတ်ထဲတွင် ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းတစ်ခုထဲသို့ ဝင်လိုက်ရသလို ခံစားမိသည်။ အသုဘအိမ်တစ်အိမ်သို့ သွားရသည်နှင့်လည်း ခပ်ဆင်ဆင်တူပေသည်။

ကျွန်တော်တို့သုံးယောက် အခန်းထောင့်တစ်နေရာရှိ နေရာလွတ် များတွင် ဝင်ထိုင်လိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော့်ရှေ့တွင် ဥရောပတိုက်သား တစ်ယောက်သည် သက္ကလတ်ဦးထုပ်ပျော့ကို ရှေ့သို့ငိုက်ကျအောင် ဆောင်း ထားကာ အိပ်ငိုက်နေလေသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် သည် စီးကရက်ကို တစ်လိပ်ပြီးတစ်လိပ် ဖွာနေသည်။ ၆ နှစ်သား ကလေး တစ်ယောက်နှင့် သူ့အမေသည် လိမ္မော်ရည်ပုလင်း စုပ်နေကြသည်။ ဘယ်သူ မှ စကားမပြောကြ။ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သာ စကားပြောနေကြသည်။ နောက်တော့ ကျွန်တော်တို့လည်း သိပ်မပြောကြတော့ပါ။ တစ်ဖက်ရုံးခန်းမှ တယ်လီဖုန်း ပြောသံများကို သဲ့သဲ့ကြားနေရပေသည်။

ကျွန်တော်ကား လေဆိပ်ဆိုင်တွေကို လျှောက်ကြည့်သည်။ အကောက်ဆိုင်ဖြစ်၍ အစစအရာရာ ဈေးကြီးလှပေ၏။ ၂၀ ဝင် ၅ သုံးလုံး

စီးကရက်တစ်ဘူးသည် လေယာဉ်ပျံပေါ်တွင် ၂ သျှီလင်ခွဲသာ ပေးရသော်လည်း လန်ဒန်လေဆိပ်တွင် ၄ သျှီလင်ခွဲ ကျနေလေသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အားခဲထားသော လန်ဒန်မြို့ထဲကို မလည်ခဲ့ရတော့ပေ။ ခရီးသည်တွေလည်း တစ်သုတ်ပြီးတစ်သုတ် ထွက်သွားကြတော့သည်။ လေယာဉ်အမျိုးသမီးက ကြေညာတိုင်း ခရီးသည်များသည် တန်းစီကာ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားကြသည်။ သည်တစ်ခါတွင်လည်း စကားပြောသံဆို၍ လုံးဝ မကြားရပေ။ သူတို့ကား ပါရီ၊ မော်စကို၊ အမ်စတာဒမ်၊ နယူးယောက်၊ ဘရပ်ဆဲလ် စသဖြင့် အသီးသီး ထွက်ခွာသွားကြသော ခရီးသည်များပေတည်း။

နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်နှင့် မျက်နှာဖြူလေးငါးယောက်သာ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ နာရီကို ကြည့်လိုက်တော့ လန်ဒန်စံတော်ချိန် နေ့လယ် ၂ နာရီ (မြန်မာစံတော်ချိန် ည ၇ နာရီ) ရှိပေသည်။

“ကိုပင်ဟေဂင်သို့ ဘီအီးအေ (ဗြိတိသျှ ဥရောပလေကြောင်း) လေယာဉ်ပျံဖြင့် လိုက်ပါမည့် ခရီးသည်များရှင့်... မကြာခင် လေယာဉ်ပျံ ထွက်ပါတော့မယ်။ ဂိတ်နံပါတ် ၂၈ ကို ကြွပါ၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

ကျွန်တော်တို့ လက်ဆွဲအိတ်ကလေးတွေ ကိုယ်စီဆွဲကာ ဂိတ်နံပါတ် ၂၈ ကို မေးရသည်။ ဂိတ်နံပါတ် ၂၈ ကို ရောက်သောအခါ လေဆိပ်ရုံးကော်ရစ်ဒါကို တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး လျှောက်သွားရသည်။ ဆုံးတော့မှ ဆိပ်ခံတံတားတွေ၊ ဆင်ခြေလျှော ဥမင်တံတားတွေကို တံတောင်ဆစ်ချိုးကွေ့၍ ဆင်းလာရသည်။ ဆုံးလျှင် မြေကြီးပေါ်သို့ ရောက်လာရလေသည်။

ကားဝါကြီးပေါ်သို့ တက်ထိုင်၍ လူစုံသည်နှင့် လေယာဉ်ပျံဆီသို့ မောင်းထွက်လာလေသည်။ ဘီလပ်၌ မြေနေရာ များများရှိဟန် မတူပါ။ လေဆိပ်အတွင်း မော်တော်ကားလမ်းပင် တံတားပေါ်ရောက်လိုက်၊ ဥမင်တွေ ထဲဝင်လိုက်၊ ကွေ့လိုက်၊ ကောက်လိုက်ဖြင့် ဖောက်ထားပေသည်။ ကိုပင်ဟေဂင်သို့ သွားမည့် လေဆိပ်နှင့် လေဆိပ်ရုံးမှာ တော်တော်သွားရလေသည်။

ကားပေါ်မှ ဆင်းလိုက်သည်နှင့် လေမှာ အေးမြနေသည်။ လန်ဒန်တွင် ဒီဂရီ ၃၂ သို့ ရောက်နေပေပြီ။ အအေးဒဏ်ကို မခံနိုင်သဖြင့် လေယာဉ်ပေါ်ကို မြန်မြန်တက်ချင်လှပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျူစနစ်ဖြင့် တန်းစီတက်ရ

သည့်အတွက် အပြင်ဘက်တွင် တော်တော် အအေးခံလိုက်ရပြီးမှ လေယာဉ် ပေါ်သို့ ရောက်လာလေသည်။ လေယာဉ်ပျံမှာ စကင်းဒီနေ့ဗီးယန်း လေကြောင်းကုမ္ပဏီပိုင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဘီအိုအေစီကုမ္ပဏီနှင့် ပူးတွဲကာ ဗြိတိသျှ-ဥရောပ လေကြောင်းကုမ္ပဏီဟု ဖက်စပ်ဖွင့်ထားလေသည်။ ဘီအိုအေစီသည် ဆိုဗီယက်လေကြောင်းဖြစ်သော အဲရီဖလုတ် ကုမ္ပဏီနှင့်လည်း ဖက်စပ် ဖွင့်ထားလေသည်။ ဥရောပနိုင်ငံမှ လေကြောင်းကုမ္ပဏီများ အားလုံးနှင့် ဖက်စပ်ဖွင့်ကာ၊ ယင်းဖက်စပ်လုပ်ငန်းကြီးကို ဘီအီးအေ ဗြိတိသျှ-ဥရောပလေကြောင်းကုမ္ပဏီဟု ခေါ်ထားလေသည်။

အက်စ်အေအက်စ် လေယာဉ်ပျံမှာ ဘေးက မဝင်ရဘဲ ဝမ်းဗိုက်ကနေ၍ တက်ရလေသည်။ ရန်ကုန်မှ ကျွန်တော်တို့ စီးလာခဲ့သော ဘီအိုအေစီ ကော့မက် ဂျက်လေယာဉ်ပျံကြီးလောက်လည်း မကြီးပေ။

အပြင်ဘက်တွင် တရွေ့ရွေ့ တန်းစီလာပြီး နောက်ဆုံး လေယာဉ်ပျံ ဝမ်းဗိုက်ထဲရောက်တော့မှ တော်တော်နွေးသွားလေသည်။ နွေးရုံမကပါ။ အိုက်၍ပင် လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကုတ်အင်္ကျီကြီးကို ချွတ်လိုက်ရသည်။ လေယာဉ်ကွင်းထဲတွင် လေယာဉ်ပျံတွေ ဓာတ်ဆီထည့်သော မော်တော်ကားတွေ၊ ဝန်ချီစက်တပ်ထားသော မော်တော်ကားတွေကို မြင်ရလေ၏။

လန်ဒန်ကောင်းကင်တွင် နေရောင်သည် ခပ်ဖျော့ဖျော့ ဝင်နေလေသည်။ မြူတွေကလည်း ဖွဲ့ဆိုင်းနေလိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ဆီ နွေဦးပေါက်ခါစတွင် မြူဆိုင်းသလို ခပ်ပါးပါးမျှသာ ရှိပါသည်။

လေယာဉ်ပျံသည် တဒီးဒီးမြည်ကာ လန်ဒန်လေယာဉ်ကွင်းမှ တက်လာလေသည်။ အောက်တွင် အင်္ဂလိပ် ကျေးလက်ရှုခင်းကား လှပပေ၏။ ကဗျာတွေ၊ ဝတ္ထုတွေထဲတွင် ဖတ်ဖူးသော ကျေးလက်ရှုခင်းကလေးများကဲ့သို့ပင် လှပကြပါပေသည်။

တိမ်ဖြူတွေ အထက်ရောက်ပြီး အောက်ကရှုခင်းတွေ ပျောက်ကွယ်သွားကြတော့မှ ကျွန်တော်သည် ရှေ့တွင်ရှိနေသော စာနယ်ဇင်းတွေကို ကောက်လှန်လိုက်မိလေသည်။ လန်ဒန်တိုင်းမိ၊ ဒေးလီးမီရာ၊ ထရီဗြန်း၊ ဒေးလီးမေလ်၊ အော့ဆားဗား စသည့် ဗြိတိသျှ အရင်းရှင် သတင်းစာကြီးများနှင့် အခြားဘာသာမျိုးစုံနှင့် စာနယ်ဇင်းများကို တွေ့ရပေသည်။ ဤသတင်းစာ

များကား ကျွန်တော်တို့ဆီသို့ မကြာခဏ ရောက်သော သတင်းစာများ ဖြစ်ပေသည်။ ရက်နောက်ကျချင်သာ နောက်ကျမည်။ ဖတ်ချင်လျှင် ကျွန်တော်တို့ဆီတွင် ရှာ၍ တွေ့နိုင်သော သတင်းစာများ ဖြစ်ပါသည်။

“ဒေးလီးဝါကား သတင်းစာ မရှိဘူးလားခင်ဗျား”

ကျွန်တော်က လေယာဉ်မယ်ကို လှမ်းမေးလိုက်သည်။ ဒေးလီးဝါကား မှာ ဗြိတိသျှ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ကြွေးကြော်သံဖြစ်ပေသည်။ သည်သတင်း စာကို ကျွန်တော်တို့ မဖတ်ရတော့ပေ။ ဗိုလ်ချုပ်အစ်ကို ဦးအောင်သန်း ပြည်သူ့ဂျာနယ် ထုတ်စဉ်ကတော့ သူမှာထား၍ သူ့ထံတွင် သွားဖတ်ရသည်။ ပြည်သူ့ဂျာနယ် ရပ်လိုက်သောအခါ ဦးအောင်သန်းလည်း ဒေးလီးဝါကား သတင်းစာကို မမှာတော့ဘဲ ရပ်လိုက်လေသည်။

“ဝမ်းနည်းပါတယ်ရှင်၊ ဒေးလီးဝါကား မပါပါဘူး”

လေယာဉ်မယ်က ကျွန်တော့်ကို ပြုံးကြည့်၍ ပြောသွားသည်။ သူ့ခမျာ မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်က ကွန်မြူနစ်ပေါက်စကလေး တစ်ကောင် ထင်ပါရဲ့ သနားစရာဟယ်... ဆိုသောအကြည့်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ကား သည်လို အကြည့်ခံရသည့်အတွက် မခံပြင်းပါ။ ရှက်လည်း မရှက်ပါ။ အရင်းရှင်ဝါဒ ဖြန့်ချိမှု တိမ်သလာဖုံးနေသော မလိမ်မိုး မလိမ္မာကလေး ဟု သူ့ကို ပြန်၍ သနားကာ ပြုံးပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ပြုံး၍ သူ ဘယ်လိုနားလည်သည်ကိုကား ကျွန်တော် မသိပါ။

သတင်းစာများထဲတွင် ဂျီနီဗာတွင် မနေ့က ပြန်စသော အဏုမြူဗုံး စမ်းသပ်မှု ရပ်စဲရေး ကွန်ဖရင့်၊ ကုလသမဂ္ဂတပ်များက ကတန်ဂါး သမ္မတ ဆိုသူ ရွန်းဘေး၏ အိမ်ကို ဗုံးကြဲသည့်သတင်း၊ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း အက်တလီဆေးရုံမှ ဆင်းသည့်သတင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဦးသန်းနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၌ ဗြိတိသျှကိုယ်စားလှယ်များ ကွန်ဂိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက် ၍ ဆွေးနွေးသည့်သတင်းစသဖြင့် စုံလှပေသည်။

ကျွန်တော်ကား သတင်းစာကို ဖတ်လိုက်တော့မှ သည်အဖြစ်အပျက် တွေသည် ကျွန်တော်တို့နှင့် အဝေးကြီးတွင် ဖြစ်နေကြသည် မဟုတ်ဘဲ အနီးကလေးတွင် ကပ်ဖြစ်နေသည်ကို ပို၍ နားလည် ခံစားမိလာပါသည်။ မနေ့က သည်အချိန် ရန်ကုန်မြို့၊ စမ်းချောင်းတွင် ရှိနေသော ကျွန်တော်သည်

၂၃ နာရီအကြာတွင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးမှူးခင်း၏ ဗဟိုချက်မ ဖြစ်သော ဥရောပ အနောက်ဖျားပေါ်တွင် ပျံသန်းနေရသည့်အဖြစ်ကို သတိထားမိလိုက်ပါ သည်။ စစ်လေယာဉ်ပျံတွေပေါ်မှာ လိုက်လာသော ကျူးကျော်ရေးတပ်သား များကား ထစ်ခနဲ အရေးပေါ်လျှင် ကျွန်တော်တို့ သာမန်ခရီးသည်တွေထက် ပင် လိုရာခရီးအဝေးကို မနှေးမမြန် ရောက်လာကြပါလိမ့်မည်။

လန်ဒန်နှင့် ဒိန်းမတ်ပြည်၊ ကိုပင်ဟေဂင်မြို့မှာ လေကြောင်းမိုင် ၆၃၅ မိုင် ဝေးလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်ပျံသည် အင်္ဂလန်ကျွန်းနှင့် ဥရောပတိုက်ကြားမှာ ရှိနေသော ရေလက်ကြားကြီးကို ထောင့်တန်းဖြတ်၍ ပျံကာ နယ်သာလန်ပြည်အစွန်းကို ကျော်ဖြတ်လျက်ရှိသည်။ ရန်ကုန်- လန်ဒန် ခရီးတုန်းကလို လေယာဉ်ပျံသည် ထိပ်အမြင့်ကြီးရောက်အောင် မတက်တော့ပါ။ ရာသီဥတုကလည်း ကောင်းသဖြင့် မှိုင်းပြာပြာ ရေပင်လယ် ကို လည်းကောင်း၊ ကျွန်းစုကလေးများကိုလည်းကောင်း လှမ်းမြင်နေရသည်။

၈ နာရီအကြာလောက် ပျံသန်းမိလျှင် နေ့လယ်စာ ကျွေးလေသည်။ နေ့လယ်စာမှာ စားစရာတွေ များလှပါသည်။ သို့သော် ကောင်းကောင်းစား လို့ မရပါ။ အသားမှာ ရေခဲစိမ်အသားဖြစ်၍ အေးစက်နေပါသည်။ နေ့ လယ်စာ စားတုန်း ဟယ်လီဂိုလန်ကျွန်းကို ဖြတ်နေပါပြီဟု လေယာဉ်မယ်က ပြောလေသည်။ ဟယ်လီဂိုလန်မှာ ဂျာမနီကမ်းခြေ အနောက်မြောက်ဘက် တွင်ရှိသော ကျွန်းကလေးဖြစ်သည်။ ကျွန်းကလေးပေါ်တွင် စိုက်ခင်းပျိုးခင်း များကို မြင်ရသည်။ လူနေအိမ်ခြေ အစုကလေးများကိုလည်း မြင်ရသည်။

“ကဲ ကိုဌေးမြိုင်... အလှကို တွေ့ပြီမဟုတ်လား။ ကဗျာဉာဏ်လေး ဘာလေး ကွန့်မြူးတော့လေဗျာ...”

ကျွန်တော်က ဒဂုန်တာရာကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ဒဂုန်တာရာက ပြုံး၍ အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်နေသည်။

“(ကိုယ်က ဗေဒါ၊ ရေပြာက မင်း၊ မင်းနဲ့ငါ အတူပြေး၊ ဝေးရလေခြင်း) ဆိုလား ဘာလား... ကဗျာတိုကလေးတွေ ခေတ်စားနေတယ် မဟုတ်လား။ ခင်ဗျားလည်း အဲဒီ ကဗျာတိုလေး ဘာလေး ကွန့်မြူးစမ်းပါဦး။ ကောင်းကင် ကြီးက ခင်ဗျားပေါ့။ ပင်လယ်ပြာကြီးက ခင်ဗျားရဲ့ မရှိသေးတဲ့ ချစ်သူဗျာ၊ ဟောဒီအောက်က ဟယ်လီဂိုလန် ကျွန်းကလေးက ခင်ဗျားနဲ့ ခင်ဗျားချစ်သူရဲ့

သမီးရတနာလေးပေါ့ ဟုတ်လား။ အဲဒီသဘောထားပါတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် လောက်...”

ကိုတာရာသည် လက်သည်းထိပ်ချင်းပွတ်၍ ပြုံးနေလေသည်။ သည် လိုဖြင့် စကားပြောလိုက်၊ ငေးလိုက်၊ မှေးလိုက်ဖြင့် ၃ နာရီလောက် စီးမိသော် ဒိန်းမတ်ပြည်၊ ကိုပင်ဟေဂင်မြို့သို့ ရောက်လေသည်။

ညနေ ၅ နာရီလောက်သာရှိသော်လည်း ကိုပင်ဟေဂင်မှာ မှောင်၍နေ ပေပြီ။ ကိုပင်ဟေဂင် လေယာဉ်ကွင်းမှ မီးရောင်စုံများကား ကြည့်၍ မငြီး အောင် လှပနေပေ၏။ လေဆိပ်အဆောက်အအုံကလည်း ခမ်းနားလှသည်။ သူ့အမျိုးသား ဗိသုကာဟန်ဖြင့် ဆောက်ထားသည်ဟု ထင်ပါသည်။ တစ်မျိုး ဆန်း၍ တစ်မျိုးလှသော အဆောက်အအုံပေတည်း။

အဆောက်အအုံအတွင်းကလည်း ခမ်းနားခေတ်ဆန်လှသည်။ ကြမ်းပြင်မှာ မဟော်ဂနီရောင် တောက်နေလေသည်။ အဆောက်အအုံထဲတွင် ပစ္စည်းမျိုးစုံရောင်းသော ဆိုင်တွေကလည်း စိတ်နှိုးလျက်ရှိသည်။ ငွေလဲလှယ် သည့်ဌာနလည်း ရှိလေသည်။ စာနယ်ဇင်းရောင်းသည့်ဆိုင်တွင်လည်း ဘာသာမျိုးစုံနှင့် စာနယ်ဇင်းတွေကို တွေ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်ကား သည်လောက်ငယ်သော တိုင်းပြည်လေးတွင် သည် လောက် ကြီးကျယ်ခမ်းနားခေတ်မိသော လေဆိပ်ကြီးကို တွေ့လိုက်ရသဖြင့် အံ့အားသင့်သွားလေသည်။

“အထင်သေးလို့ မရဘူးဗျို့။”

ဒဂုန်တာရာက ကျွန်တော့်ကို လှမ်းပြောသည်။ တကယ်ပင် ခမ်းနား လှပါသည်။ လေယာဉ်များ ထွက်မည့်အချိန်ကို ကြေညာရာမှာတောင် သာမန်အသံချဲ့စက်ဖြင့် မကြေညာတော့ဘဲ ရုပ်မြင်သံကြားဖြင့် ကြေညာပါ သည်။ လန်ဒန်လေဆိပ်မှာတောင် ရုပ်မြင်သံကြားဖြင့် ကြေညာသည်ကို မတွေ့ခဲ့ရပါ။

ကိုပင်ဟေဂင်တွင် မိနစ် ၄၀ လောက် နားကြပြီး လေယာဉ်ပျံကြီး တစ်စင်း ပြောင်းစီးရပြန်သည်။ ထိုလေယာဉ်ပျံမှာလည်း အက်စ်အေအက်စ် လေယာဉ်ပျံပင် ဖြစ်လေသည်။ ကိုပင်ဟေဂင်နှင့် ဆွီဒင်ပြည်၊ စတော့ဟုမ်း မြို့မှာ လေကြောင်းမိုင် ၃၀၀ ကျော်လောက်သာ ရှိ၍ သိပ်မပျံရတော့ပါ။

ကိုပင်ဟောင်း-စတော့ဟုမ်း လေယာဉ်ပျံမှာ များစွာ လူချောင်လှပေ၏။ ကိုယ်ထိုင်ချင်သောနေရာမှာ ထိုင်လို့ရပေသည်။ နံပါတ်တွေဘာတွေလည်း မလိုတော့ပေ။ ခရီးသည်များမှာလည်း အင်္ဂလိပ်စကားမတတ်သူတွေများလာလေသည်။ နော်ဝေ၊ ဆွီဒင်၊ ဒိန်းမတ် စသည့် စကင်းဒီးနေဗီးယန်းလူမျိုးတွေသာ များပါသည်။ လေယာဉ်ပေါ်တွင် ဆွီဒင် သတင်းစာများ၊ ဒိန်းမတ်သတင်းစာများကို တွေ့ရသည်။ စားစရာသောက်စရာတွေလည်း အကောက်မဲ့ ရနိုင်လေသည်။

ညနေ ၆ နာရီခွဲလောက် ကျွန်တော်တို့လေယာဉ်သည် စတော့ဟုမ်းဘရွန်မှာ လေယာဉ်ကွင်းမှာ ထိုးဆိုက်လေသည်။ စတော့ဟုမ်းလေဆိပ်မှ မီးရောင်စုံများသည်လည်း လှပကြပေသည်။

စတော့ဟုမ်းမှာ လန်ဒန်၊ ကိုပင်ဟောင်း စသည့် မြို့များထက် အအေးဓာတ်လွန်ကဲ၍ နေလေသည်။ ရေခဲသည့် သုညအမှတ်၏ အထက် ၇ ဒီဂရီလောက် ရောက်နေလေသည်။ လေယာဉ်မှ လေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲသို့ လျှောက်အလာတွင် ဦးထုပ်ဆောင်းမထားသော ကျွန်တော့်ခေါင်းမှာ နှင်းတွေ ရွဲရွဲစို၍ နေလေသည်။

လေကလည်း တိုက်၊ နှင်းကလည်း ကျသဖြင့် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ခိုက်ခိုက်တုန်နေကြသည်။ သည်လောက် ပြင်းထန်လှသော အအေးဒဏ်ကြီးကို ခံနိုင်ပါ့မလားဟုလည်း တွေး၍ စိတ်ပျက်သွားမိလေသည်။

လေဆိပ်အဆောက်အအုံ အဝင်အတွင်း လူဝင်လူထွက်ဌာနနှင့် အကောက်ဌာနက ထုံးစံအတိုင်း စစ်ဆေးလေသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ယောက်ကို ဘယ်လောက်မျှမကြာပါ။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်စာအုပ်ကို လှန်ကာ ဆွီဒင်ပြည်ဝင်လက်မှတ်ကို ကြည့်ပြီး တရားဝင်ကြောင်း တံဆိပ်ကို ရိုက်ပေးလိုက်ရုံကလေးသာ ဖြစ်ပါသည်။ အကောက်ဌာနကဆိုလျှင် လုံးဝပင် မရှာတော့ပါ။ ကွန်ဖရင့်လာသည့် ကိုယ်စားလှယ်မှန်း သိသည်နှင့် ချက်ချင်း သွားခွင့်ပြုလိုက်ပါသည်။ ကြားနေ အရင်းရှင်နိုင်ငံများထဲတွင် ဆွီဒင်ပြည်သည် အစစ်အဆေး အဝင်အထွက် ထုံးတမ်းစဉ်လာ ပြုစုရာကိစ္စတွေ အနည်းဆုံး တိုင်းပြည်ပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ပြည်ဝင်လက်မှတ် ထုတ်မပေးသည့်သူဟူ၍ မရှိသလောက်ပင်။ သို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ အစည်း

အဝေးများကို ဆွဲဒင်ပြည်တွင် ကျင်းပလေသလားဟု စဉ်းစားမိလေသည်။

မိနစ်အနည်းငယ်အတွင်း ထုံးတမ်းစဉ်လာ စစ်ဆေးခြင်း ကိစ္စတွေ ပြီးလျှင် လေဆိပ်အတွင်းဘက်မှ အပြင်ဘက် တံခါးပေါက်သို့ ထွက်လာ ကြသည်။ လာကြိုမည့်သူများကို မျှော်ကြည့်မိကြသည်။ သို့ရာတွင် မျှော် မည့်သာ မျှော်ရသော်လည်း သည်လောက် များပြားလှသော မျက်နှာဖြူတွေ ထဲတွင် ဘယ်သူ့ကို ဘယ်အမှတ်အသားဖြင့် လိုက်ရှာရမည်နည်း။ ပါးစပ်ပါ ရွာရောက်လိမ့်မပေါ့ ဆိုသောစကားကို အားပြုကာ ခေါင်းမော့ ရင်ကော့၍ လေဆိပ်ထဲမှ ထွက်လိုက်ကြပါသည်။

“ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး အစည်းအဝေးတက်မယ့် ကိုယ်စားလှယ်တွေ လား ခင်ဗျား။ ဘယ်တိုင်းပြည်ကပါလဲ”

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် ထွက်အလာတွင် အပေါက်ဝမှ အရပ်မြင့် မြင့် ခေါင်းတုံးဆံတောက်ပါးပါးနှင့် ဆွဲဒင်လူမျိုးတစ်ယောက်က လှမ်းမေး လိုက်သည်။ သူ့လက်တစ်ဖက်တွင် သားရေလက်ဆွဲအိတ်တစ်အိတ် ဆွဲထား ပြီး တစ်ဖက်က ဦးထုပ်ပျော့ကို ကိုင်ထားသည်။

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ကပါ...”

“ဟုတ်ကဲ့ ကြွပါ၊ ကြွပါ။ ကျွန်တော်က ဆွဲဒင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက်ရဲ့ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စပင်ဆန်ပါ...”

သူက သူ့ကိုယ်သူ မိတ်ဆက်သည်။ မစ္စတာ စပင်ဆန်မှာ အင်္ဂလိပ် စကားကို သွက်လက်စွာ ပြောဆိုနိုင်၍ မျက်နှာမှာ ပြုံးချိုနေသည်။ ကျွန်တော် က သူ့ကို ကြည့်၍ တစ်ယောက်ယောက်နှင့် တူသည်ဟု တွေးနေတုန်း ဒဂုန်တာရာက...

“အိုင်ဆေး... ဒီလူက သာဂရ ငစိုးနဲ့ တူတယ်ဗျ” ဟု လှမ်းပြောလိုက် သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း သူ့အဆိုကို မဆိုင်းမတွ ထောက်ခံလိုက်ပါ သည်။ မစ္စတာ စပင်ဆန်မှာ စေ့စေ့ကြည့်လေ မြန်မာ့အလင်း အယ်ဒီတာချုပ် သာဂရ ငစိုးနှင့် တူလေဖြစ်ပါသည်။ ညီအစ်ကို ဆိုလျှင်ပင် ဆိုနိုင်လောက် သည်။ အသားဖြူတာ တစ်ခုပဲ ကွာခြားလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သုံးယောက်ကို မစ္စတာ စပင်ဆန်က တက္ကစီဖြင့် ဟိုတယ်သို့ လိုက်ပို့လေသည်။ တက္ကစီမှာ ခုံညားပြောင်လက်သော မာစီဒီးစ်

ကားကြီးများ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ဆီတွင်ကား ဝန်ကြီးများ၊ ဖဆပလ အဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် ကုန်သည်ကြီးများသာ စီးနိုင်သော ကားပေတည်း။

စတော့ဟုမ်း ဘရွန်မာလေဆိပ်မှ မြို့ထဲသို့ရောက်အောင် နာရီဝက် နီးပါး မောင်းရလေသည်။ ကားမောင်းကြသည်မှာလည်း သူတို့ဆီတွင် မိုင် ၅၀ လောက် အောက်ထစ် မောင်းကြလေသည်။ သည်လောက် မြန်ဆန်စွာ မောင်းနေသော မော်တော်ကားပေါ်မှ စတော့ဟုမ်းမြို့၏ ညရှုခင်းကို ကောင်းစွာ မကြည့်နိုင်တော့ပေ။ ရိပ်ခဲနဲ ကျန်ရစ်ခဲ့သော မီးရောင်များကိုသာ ကြည့်၍ လိုက်လာခဲ့ကြရပေသည်။

ကားပေါ်တွင် ကျွန်တော်တို့က မစွတာ စဗင်ဆန်အား ဆွီဒင်၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို မေးယူကြရလေသည်။ ဆွီဒင်မှာ ကြားနေနိုင်ငံဖြစ်၏။ ဆွီဒင် ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် အစိုးရအား ပို၍ တိကျသော ကြားနေရေး ဝါဒကို လိုက်နာရန် တိုက်ပွဲဆင်လျက် ရှိလေသည်။ ဂျာမန် ပြဿနာဖြေရှင်းရေး၊ နိုင်ငံတကာ တင်းမာမှုများ လျော့ပါးရေး၊ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် နျူကလီးယား လက်နက်များ မစမ်းသပ်ရေးတို့အတွက် အစိုးရအနေဖြင့် ပါဝင်ထောက်ခံရန် တောင်းဆိုနေလေသည်။

ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဆွီဒင် အလုပ်သမား လူတန်းစားနှင့် ဆွီဒင်ပြည်သူများကြောင့် ဆွီဒင်အစိုးရသည် ဥရောပစီးပွားရေးဘုံအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ဘဲ နောက်ဆုတ်လိုက်ရလေသည်။

“ကဲ ဒါ ခင်ဗျားတို့ တည်းရမယ့်ဟိုတယ်ပဲ”

မစွတာ စဗင်ဆန်က အရင် ဦးဆောင်ဆင်းကာ ကားတံခါးကို ဖွင့်လိုက်သည်နှင့် ကျွန်တော်တို့လည်း ကားပေါ်မှ ဆင်းလိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုရမည့် ဟိုတယ်မှာ ‘နန်းတော် ဟိုတယ်’ ဖြစ်လေသည်။

အောက်ထပ်က မှန်တံခါးကြီးတွေကို တွန်းဝင်ကာ ကောင်တာသို့ လျှောက်လာခဲ့ကြပြီး၊ ကျွန်တော်တို့ နာမည်များကို စာရင်းသွင်းကြသည်။ ဆရာ ဦးအောင်လှမှာ ၉ ထပ်တွင် တစ်ယောက်ခန်း တစ်ခန်းရပြီး၊ ကျွန်တော်နှင့် ဒဂုန်တာရာမှာ ၁၁ ထပ်၊ နံပါတ် ၁၁၁၀ တွင် နှစ်ယောက်ခန်းတစ်ခန်း ရလေသည်။

“ကဲ ဟောဒါက နံနက်စာအတွက် လက်မှတ်၊ ဒါက ဥမင်ရထား”

လက်မှတ်၊ ဘတ်စ်ကားစီးလို့လည်း ရတယ်။ ဓာတ်ရထားစီးလို့လည်း ရတယ်။ နေ့လယ်စာနဲ့ ညစာကတော့ မယ်လမင်ဟိုတယ်မှာ စားရမယ်။ ကျွန်တော့်ကို သွားခွင့်ပြုပါဦး။ လေဆိပ်မှာ နောက်ထပ်ရောက်လာမယ့် ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ကြိုရပါဦးမယ်”

မစ္စတာ စပင်ဆန်က ကျွန်တော်တို့အား ခရီးသွားလက်မှတ်နှင့် နံနက်စာ လက်မှတ်များကို ထုတ်ပေးပြီး နှုတ်ဆက်၍ ထွက်သွားလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကား အချိန်စောသေးသဖြင့် စတော့ဟုမ်းမြို့ကြီးကို လှည့်၍ ကြည့်ချင်ကြပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် နှင်းကလည်းကျ၊ အေးကလည်း အေးသည့်ပြင်၊ ခရီးကလည်း ပန်းလာကြသည့်အတွက် ဘယ်ကိုမှ မထွက်တော့ဘဲ ဟိုတယ်ပေါ် လာခေါ်သည့်အတိုင်း ကိုယ့်အခန်းကို ကိုယ်တက်လာခဲ့ကြလေသည်။

အခန်းသို့ရောက်သည်နှင့် ညစာကိုပင် မစားကြတော့ဘဲ စောစောစီးစီး အိပ်ပစ်လိုက်ကြလေသည်။

(၃)

ညက အစောကြီးအိပ်၍ နံနက်တွင်လည်း အစောကြီး နိုးလေသည်။ အိပ်ရာက ထ၍ ရေမိုးချိုးပြီးနောက် အခန်းထဲမှာပင် ထိုင်၍ ဒဂုန်တာရာနှင့် နှစ်ယောက် စကားပြောနေကြသည်။ နံနက် ၈ နာရီထိုးသည့်တိုင် နေရောင် မပြူသေးပါ။

အပြင်တွင် သုည ဒီဂရီသာသာမျှသာ ရှိသော်လည်း အခန်းထဲတွင် ရေနွေးပိုက်တပ်ထားသဖြင့် နွေးနေလေ၏။ စွပ်ကျယ်အင်္ကျီနှင့်တောင် နေလို့ ရလေသည်။ ဟိုတယ်အပြင်သို့ လှမ်းကြည့်လိုက်လျှင် နှင်းတွေဖုံးနေသဖြင့် အိမ်ခေါင်များသည် ဖြူဖွေးနေကြလေ၏။ အောက်လမ်းမပေါ်တွင် ဥဒဟိုမောင်းနေသော မော်တော်ကားများလည်း မြင်ရလေသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ အထပ်မှာ ၁၁ ထပ် ဖြစ်နေ၍လည်းကောင်း၊ မှန်တံခါးတွေ အလုံပိတ်ထားသဖြင့်လည်းကောင်း မော်တော်ကားသံများကို လုံးဝ မကြားရပါ။ အသံကို မကြားရဘဲ လှုပ်ရှားမှုကိုသာ မြင်ရပါသည်။ အသံတိတ် ရပ်ရှင်ကားတစ်ခုကို ကြည့်ရသကဲ့သို့ ရှိလေသည်။

ကိုတာရာကား စကားပြောနေရာမှ ဖြတ်ကာ သူ၏ ကဗျာဆရာ မျက်စိဖြင့် အခန်းကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး၍ ဝေဖန်ချက်ပေးနေလေသည်။

“အထင်သေးလို့မရဘူး ဆရာ။ ကျွန်တော်တို့ဆီထက် အများကြီး သာတယ်။ ကြည့်စမ်း၊ နံရံက အဝါနုရောင်နဲ့ ခန်းဆီးကန့်လန့်ကာ အညို ရောင် မှိုင်းမှိုင်းက ဆန့်ကျင်ဘက် အရောင်နှစ်ခုကို တွဲထားပြီး ကြမ်းခင်း ကော်ဇောက အပြာနုရောင်မှာ အစိမ်းနည်းနည်း ရောထားတယ်။ ပန်းချီ မျက်စိရှိတယ်၊ မဆိုးဘူး။”

ဒဂုန်တာရာကား အသွေးအရောင်ကို ကြည့်မြင်ခံစားရာတွင် များစွာ အာရုံထက်မြက်သူ ဖြစ်ပါသည်။ အပြာရောင်ဆိုလျှင် အဖြူရောင်မှာ အစိမ်း များသည်၊ နည်းသည်ဟု အသေးစိတ်မြင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ပန်းချီပြိုင်ပွဲ အကဲဖြတ်လုပ်ရလျှင် များစွာ အသုံးဝင်မည့် မျက်လုံးများပေတည်း။

ဒဂုန်တာရာပြောသလို ကျွန်တော်တို့အခန်းမှာ ပန်းချီဆန်လှပါ သည်။ စားပွဲခုံ၊ မှန်တင်ခုံ၊ မီးအုပ်ဆောင်း စသည်တို့ကလည်း လှလှပပ၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ်ကလေးတွေ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့် အိပ်ရာထက်တွင် ဘောလ်တစ်ကမ်းခြေ နွေရာသီ ရှုခင်းပုံတစ်ပုံကို ချိတ်ဆွဲထားပါသည်။ ဒဂုန်တာရာ၏ အိပ်ရာခေါင်းရင်းတွင် ခေတ်သစ် စိတ္တဗေဒနည်းဖြင့် ဆွဲထား သော ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရှိပါသည်။

အခန်းမှာ နှစ်ယောက်ခန်းဖြစ်၍ တော်တော်လေး ကျယ်လေသည်။ အဝင်ပေါက် လက်ဝဲဘက်တွင် ရေချိုးခန်းလည်း ရှိသည်။ ဧည့်ခန်းသတ် သတ်တော့ မရှိပါ။ ဧည့်သည်လာလျှင် ကျွန်တော်တို့ အိပ်ရာဘေးက ကုလား ထိုင်နှင့် စားပွဲတွင်သာ ဧည့်ခံနိုင်ပါသည်။

နံနက်စာ စားချိန်ရောက်၍ ဆရာဦးအောင်လှအား နံနက်စာ စားပွဲ တွင် ဆုံကြရန် ဖုန်းဆက်ပြီး ၈ ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ ‘နန်းတော် ဟိုတယ်’ မှာ ခမ်းနားသည်ထက် ခေတ်မီသည်ဟု ဆိုရမည် ထင်ပါသည်။ အဆင်အပြင် အခင်းအကျင်းတို့မှာ များစွာ ခေတ်ဆန်လှပေ၏။ ဓာတ်လှေ ကားကလည်း မောင်းသူမလိုဘဲ အလိုအလျောက် မောင်းနှင်လေသည်။ အထပ်နံပါတ်များ ရေးသားသော ခလုတ်ကလေးကို နှိပ်လိုက်ရုံဖြင့် လိုရာ ခရီးသို့ အပြီးရောက်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားသောအခါ နံနက်စာ စားခန်းထဲတွင် ပန်းကန်ကလေးတွေကိုကိုင်ကာ တန်းစီနေသော လူတန်းကြီးကို တွေ့ရလေသည်။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ထည့်စားရသော 'ဘူဖေး' နံနက်စာ ဖြစ်လေသည်။ ကော်ဖီနံ့ကား တစ်ခန်းလုံး မွှေးကြိုင်နေပေသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ပန်းကန်ကလေးတွေ ကောက်ကိုင်ကာ ကိုယ့်အလှည့်ကို ကိုယ်စောင့်ရပါသည်။ နံနက်စာမှာ အင်္ဂလိပ် နံနက်စာနှင့် ဥရောပ နံနက်စာဟူ၍ ခွဲထားလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရသော နံနက်စာ လက်မှတ်မှာ ဥရောပ နံနက်စာဖြစ်ပေသည်။ ဥရောပ နံနက်စာမှာ အင်္ဂလိပ်နံနက်စာလို မစုံလင်ပါ။

ပေါင်မုန့်ညို နှစ်ချပ် သုံးချပ်၊ ပေါင်မုန့်ကြွပ်တစ်လုံး၊ ထောပတ်တစ်ခွက်၊ မာစလိတ် သို့မဟုတ် ယိုတစ်ခွက်နှင့် ကော်ဖီတစ်ခွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ခရမ်းချဉ်သီးဖျော်ရည်၊ လိမ္မော်ရည်၊ နွားနို့ စသည်တို့ ထပ်၍ သောက်လိုလျှင် ကိုယ့်အိတ်ထဲက စိုက်ထုတ်၍ ပေးရလေသည်။ တကယ်တော့ ဥရောပ နံနက်စာ ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ဆီတွင် အိပ်ရာထ ကော်ဖီသောက်တာလောက်ပဲ ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ကော်ဖီကား များစွာ ကောင်းလှပေသည်။ အနံ့ရော၊ အရသာရော များစွာ ထူးခြားသော ကော်ဖီပေတည်း။ ကောင်းသလောက်၊ ထူးခြားသလောက်လည်း ဈေးကြီးလှပေ၏။ ကော်ဖီတစ်ခွက်ကို ဆွီဒင်ငွေ ၁ ကျပ် ၆၅ ပြား ကျလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ငွေနှင့်လည်း သိပ်မကွာလှပါ။ သည့်လောက်ပင် ကျပါသည်။

နံနက်စာစားပြီး ကုတ်အင်္ကျီများကို သယ်ကာ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြလေသည်။ အောက်ထပ်တွင် တံဆိပ်ခေါင်း၊ သတင်းစာ၊ ပို့စကတ်၊ ချောကလက်၊ စီးကရက် စသည့် တိုလီမိုလီ ပစ္စည်းကလေးတွေ ရောင်းသည့်ဆိုင်တွင် သတင်းစာ ရှာကြည့်သည်။ အင်္ဂလိပ် သတင်းစာဆို၍ တစ်စောင်မျှ မရှိပါ။ အားလုံး ဆွီဒင်ဘာသာနှင့်သာ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ အစည်းအဝေးမှာ ၁၆ ရက်နေ့မှ စမည်ဖြစ်ရာ ယနေ့ တစ်နေ့လုံး အားနေလေသည်။

ထို့ကြောင့် မြို့ကို လျှောက်ကြည့်ကြရန် စီစဉ်ကြပါသည်။

“ဒီပြင် အစီအစဉ်တွေ အသာထားပြီး နံပါတ်တစ်က ကျွန်တော်

ဦးထုပ်တစ်လုံး ဝယ်ချင်တယ်ဗျာ။ ဒီလောက် နှင်းပွင့်တွေ တဖွဲဖွဲ ကြားထဲမှာ ဒီအတိုင်းသာ လျှောက်သွားနေရင် အအေးမိပြီး မာလက ဈာန်ကြွလိမ့်မယ်”

ဆရာဦးအောင်လှနှင့် ဒဂုန်တာရာမှာ ဦးထုပ်ကိုယ်စီ ပါကြသော်လည်း ကျွန်တော့်မှာ ဦးထုပ် ပါမလာပါ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သား ဟိုတယ်မှထွက်ကာ တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်းထွက် လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။ လမ်းလျှောက်ရင်း လေ့လာရသည်က ပို၍ ပြည့်စုံသည်ထင်သဖြင့် တက္ကစီပင် မခေါ်တော့ပါ။

ကျွန်တော်တို့ဟိုတယ်မှာ မြို့မြောက်ဖျားတွင် ရှိလေသည်။ ဈေးကွက်များမှာ မြို့လယ်ကောင်တွင် ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ နေရာနှင့်ဆိုလျှင် တော်တော် ဝေးလေသည်။ သို့ရာတွင် စတော့ဟုမ်းမှာ ဈေးမြို့ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ဘယ်နေရာသွားသွား မှန်အပြည့်တပ်ထားသော တံခါးပေါက်ကြီးများနှင့် ဈေးဆိုင်များကိုကား တွေ့နေရပါသည်။

အပြင်ထွက်လိုက်၍ ၁၅ မိနစ်လောက် လျှောက်မိသည်နှင့် တော်တော် အေးလာပါပြီ။ ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် နှင်းတွေ ခဲစပြုပြီဖြစ်၍လည်း မချော်အောင် သတိထားသွားရလေသည်။

စတော့ဟုမ်းမှ လမ်းများကလည်း ကျဉ်းလွန်းလှပေ၏။ အတက်အဆင်းကလေးတွေ၊ အကွေ့အကောက်ကလေးတွေ၊ လမ်းကြိုလမ်းကြားကလေးတွေဖြင့် ပြည့်နှက်နေလေသည်။ လမ်းကလေးတွေက ကျဉ်းသလောက် ဘေးက တိုက်ကြီးတွေက မြင့်မားကာ မိုးထိုးနေကြသည်။ လမ်းပေါ်တွင် နှင်းမှုန်တွေ ခဲနေသဖြင့် ဖြူဖွေးနေသလောက် အဆောက်အအုံကြီးတွေက ဟောင်းနွမ်းကာ ညိုမှိုင်းနေကြသည်။ သစ်ပင်များကား သစ်ရွက်မရှိ၊ အရိုးပြိုင်းပြိုင်း ထနေကြလေသည်။

“ဟောဒီမှာဗျို... ဦးထုပ်ဆိုင်”

ဒဂုန်တာရာက ပြောသဖြင့် မှန်တံခါးကို တွန်းဖွင့်ကာ ဦးထုပ်ဆိုင်ထဲသို့ ဝင်လိုက်ကြသည်။ ဦးထုပ်ဆိုင်ထဲမှာ နွေးနေလေ၏။

အအေးထဲကလာပြီး စောင်ခြုံထဲ ဝင်လိုက်ရသလို နွေးသွားလေသည်။ ဦးထုပ်မှာ ဆွီဒင်ငွေ ၂၃ ကျပ် ပေးရလေသည်။ ကျွန်တော်က ခရီးသွားချက်လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ပေါင်ဖြစ်နေ၍ ဘေးက

ဘဏ်တိုက်သို့သွား၍ ငွေလဲရသေး၏။ ဘဏ်တိုက်ကလေးများမှာ စတော့ ဟုမ်းမြို့တွင် ကွမ်းယာဆိုင်များလို မွေကြဲနေလေသည်။ မနက် ၉ နာရီမှ ညနေ ၆ နာရီထိ (ထမင်းစားချိန်မှအပ) ဖွင့်ထားသဖြင့်လည်း အချိန်နောက် ကျမှာကို မစိုးရိမ်ရတော့ပါ။

သို့နှင့် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်မှာ စတော့ဟုမ်းမြို့ လမ်းတကာ တွင် ခြေကျင် လျှောက်ကြည့်ကြလေသည်။ ဆရာဦးအောင်လှက 'ဒါဆာ ဂတန်' သို့ သွားမည်ဆိုလေသည်။ ဒါဆာဂတန်မှာ လမ်း ၂ အမည်ပေ တည်း။ ကုတ်အင်္ကျီများကို ဒါဆာဂတန်တစ်ဝိုက်မှာ ဈေးချိုချိုနှင့် ရနိုင်သည် ဟု ဆိုလေသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ ဝတ်စုံများများ မပါပါ။ ထို့ကြောင့် ဝတ်စုံကလေး တစ်စုံလောက် ဝယ်ရကောင်းလေမလားဟု တွေးကာ ဒါဆာဂတန်သို့ ထွက် လာခဲ့သည်။ မြေပုံကြည့်လိုက်၊ ပုလိပ်မေးလိုက်ဖြင့် တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်း ထွက် လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။ နံနက် ၁၀ နာရီလောက် ရှိပြီဖြစ်၍ နေရောင် လည်း ပွင့်လာပါပြီ။ သို့ရာတွင် နေပွင့်သည့်တိုင် အချမ်းဓာတ်ကား လျော့၍ မသွားပါ။

ဟိုမေးသည်မေးဖြင့် ဒါဆာဂတန်သို့ ရောက်လာကာ ကုတ်အင်္ကျီ ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ ဝင်ကြည့်ကြသည်။ ဝတ်စုံများမှာ အရောင်အသွေး အမျိုးမျိုး စုံပေ၏။ ဈေးကလည်း ကြီးလှပါသည်။ စတော့ဟုမ်းတွင် ဝတ်စုံများ ဈေး ပေါလိမ့်မည်ဟု ထင်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာပြည်နှင့် မကွာလှပါ။ အလတ်စား ဝတ်စုံတစ်စုံကို ကျပ် ၂၀၀ လောက်ပေးရပြီး၊ အကောင်းစားဆိုလျှင် ၃၀၀ ကျော် ၄၀၀ နီးပါး ကျနေလေသည်။

ဆွီဒင်တွင် ဈေးဝယ်ရသည်ကား အချိန်ကုန်လှပါသည်။ တစ် ယောက် ဝယ်မပြီးမချင်း ဘာမျှမမေးရဘဲ စောင့်နေရပါသည်။ ရှေ့ကလူက ကြေးများပြီး ဟိုပစ္စည်းပြခိုင်း၊ သည်ပစ္စည်းပြခိုင်း လုပ်နေလျှင်လည်း မပြီးပြီး အောင် စောင့်နေရပါသည်။ သူ့ကိစ္စပြီးတော့မှ ဈေးရောင်းသူကလည်း နောက် လူဘက်သို့ လှည့်ကြည့်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဝင်ကြည့်သောဆိုင်မှာ ဝတ်စုံတွေ အမျိုးမျိုး စုံလှပေ၏။ ဈေးကလည်း ကြီးလှပါသည်။ ဆောင်းတွင်းမို့ သည်လောက် ဈေးကြီး

သလား မသိပါ။ ကျွန်တော်ကား တစ်ခါတစ်ရံမှသာ အသုံးကျသောဝတ်စုံကို သည်လောက်ဈေးကြီးပေး၍ မဝယ်နိုင်ပါ။

“ဘယ်ပြည်ကပါလဲ”

ရောင်းသူက ကျွန်တော့်ကို အကဲခတ်၍ မေးလိုက်သည်။

“မြန်မာပြည်ကပါ”

“ဟုတ်လား... ဒီမှာ မြန်မာတစ်ယောက်ရှိတယ်၊ ခပ်ဝဝပဲ။ သူဝတ်စုံချုပ်ရင် ကျွန်တော့်ဆိုင်မှာ လာချုပ်တာပဲ”

သူပြောတာ ဟုတ်၊ မဟုတ်တော့ မသိပါ။ သို့ရာတွင် စတော့ဟုမ်းတွင် ကိုမင်းရှင်ယောက်ဖ ကြေးနန်းဌာန အင်ဂျင်နီယာ ကိုလှဘော် အစိုးရပညာတော်သင်အဖြစ် ရောက်နေသည်ကို ကျွန်တော် ကြားခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် လိပ်စာကို မပေးခဲ့၍ ကိုလှဘော်နှင့် မတွေ့ရပေ။

သို့ဖြင့် ဟိုလျှောက်သည်လျှောက် ငေးရင်းမောရင်း တော်တော်ဖားလာကြပါပြီ။ အေးလည်း အေးလာပါပြီ။ နံနက် ၉ နာရီကတည်းက လျှောက်လာကြသည်မှာ တစ်ချက်ထိုးပါတော့မည်။

“ကဲ... မယ်လမင်ကို သွားကြစို့ရဲ့”

မယ်လမင်ဟိုတယ်မှာ မြို့လယ်ကောင်တွင်ရှိ၍ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်များ နေ့လယ်စာနှင့် ညစာစားရမည့် ဟိုတယ်ဖြစ်သည်။ ဟိုတယ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် ကျွန်တော်တို့ အစည်းအဝေးကျင်းပမည့် မက်ဘောဂဟူးဆက် ခန်းမဆောင် ရှိလေသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့၏ ယာယီရုံးခန်းနှင့် ဧည့်ခံကော်မတီ၏ ယာယီရုံးခန်းမှာ မယ်လမင်ဟိုတယ် အခန်းနံပါတ် ၂၃၂ မှာ ထားလေသည်။ စောစောကြိုရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များမှာလည်း မယ်လမင်ဟိုတယ်မှာပင် အခန်းရကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေကား နောက်ကျ၍ အစည်းအဝေး ခန်းမနှင့်ဝေးသည့် နန်းတော်ဟိုတယ်မှာ နေရာရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဒါဆာဂတန်မှ လျှောက်ခဲ့ကြပြီး ဥမင်ရထားဘူတာရုံကို ရှာရပြန်ပါသည်။ မြို့ကလည်း ကြီးပြန်၊ သူစိမ်းတွေကလည်း ဖြစ်ပြန်၊ လမ်းတွေကလည်း ဝက်ပါလို ရှုပ်ထွေးပြန်သဖြင့် ဥမင်ရထားဘူတာကို တော်တော်နှင့် ရှာလိုမတွေ့ပါ။ ဒီအထဲ ဆွီဒင်လူမျိုး တော်တော် ခပ်များများကလည်း

အင်္ဂလိပ်စကား မတတ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ယောင်လည်လည် ဖြစ်နေကြလေသည်။ နောက်ဆုံးတစ်ယောက်ကို သွားမေးမိတော့မှ သူက “ကျွန်တော်လည်း ဘူတာရုံသွားမလို့၊ လိုက်ခဲ့ပါ” ဆိုသဖြင့် သူနဲ့ လိုက် သွားကြလေသည်။ ဘူတာရုံသို့ လျှောက်လာကြရင်း ကျွန်တော်တို့ မျိုးရိုးကို မေးမြန်းစပ်စုလေသည်။

“ဪ... မြန်မာပြည်ကလား၊ ကျွန်တော် သိတာပေါ့။ ကုလသမဂ္ဂမှာ ခင်ဗျားတို့ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ပဲ။ ကျွန်တော်က ဆွီဒင်လူမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ နော်ဝေလူမျိုးပါ။ ဒါပေမဲ့ စတော့ဟုမ်းမှာနေတာ ၈ နှစ်လောက်ရှိပါပြီ”

သူက လမ်းလျှောက်ရင်း ဦးသန့်ဆိုသော နာမည် ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ် ဆောင်ကြောင်း၊ မစ္စတာ တပ်ဖို့ လို၊ မလို စသည်တို့ကို မေးပါသည်။ သို့ ဖြင့် ခဏကြာတော့ ဥမင်ဘူတာရုံထဲသို့ ဓာတ်လှေကား (Escalator)ဖြင့် ဆင်းလာရလေ၏။ ရွှေ့လျား လည်ပတ်နေသော လှေကားထစ်များပေါ် တွင် ရပ်လိုက်သွားပြီး အောက်ပလက်ဖောင်းနှင့် တစ်ညီတည်း နေရာသို့ ရောက်သည်နှင့် လှမ်းတက်လိုက်ရသည်မှာ ပထမသော် စိတ်မရဲစရာ ဖြစ် လေသည်။ သို့ရာတွင် ခွန်အားစိုက်ထုတ်မှု မလိုဘဲ များစွာ သက်သာလေ သည်။

ဥမင်ဘူတာနံရံမှာ ကုန်မျိုးစုံကြော်ငြာတွေ ပြည့်နေအောင် ကပ်ထား လေသည်။ ပိုက်ဆံထည့်လိုက်သည်နှင့် စီးကရက်၊ ချောကလက် ရောင်း သော ဆိုင်၊ အလိုအလျောက် ဓာတ်ပုံရိုက်သော ဆိုင်ကလေးများကိုလည်း တွေ့ရပေ၏။ ဥမင်ဘူတာရုံထဲမှာ လူတွေ ပျားပန်းခပ်နေလေသည်။ ယောက်ျားတွေကလည်း ကုတ်အင်္ကျီကြီးတွေ ဝတ်ထားကြသည်။ မိန်းမတွေ ကလည်း ကုတ်အင်္ကျီတွေ ဝတ်ထားကြသည်။ ဆွီဒင်သူများကား များစွာ ချောမောကြပေသည်။

“ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသာ ပါရင်တော့ ဆွီဒင်သူတွေဟာ မြောက်ကျွန်းသူတို့ ဘာတို့ဆိုတာတွေ ဖြစ်မှာပဲကွလို့ ပြောမှာပဲဗျာ”

ကျွန်တော်က ဒဂုန်တာရာကို လှမ်းပြောလိုက်ပါသည်။ ဆွီဒင်သူ များမှာ အသားအရေ ဖြူဝင်းနေကြသည်။ အရပ်မြင့်မြင့်၊ ကိုယ်ဟန်သွယ် သွယ်၊ မျက်လုံး မျက်ခုံး ကောင်းကောင်းဖြင့် လှပကြသူများ ဖြစ်ပါသည်။

“မဆိုးဘူး ချောတယ်။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးတွေထဲမှာလည်း ကြည့်ပါလား။ အင်ဂရစ်ဘာဂ်မင်းတို့၊ အင်နီတာအက်ဂ်ဘတ်တို့ဆိုတာ ဆွီဒင်သူတွေ မဟုတ်လား။”

ဒဂုန်တာရာက ထောက်ခံပါသည်။ ချောမောရုံတင် မကပါ။ အဝတ်အစားကလည်း ပြေပြစ်ကြပါသည်။ အလှကို အဆင်အပြင်က သရဖူဆောင်းပေးလိုက်သကဲ့သို့ ရှိပါသည်။

ရထားဆိုက်၍ ရထားပေါ် တက်ခဲ့ကြပါသည်။ နော်ဝေမိတ်ဆွေက ကျွန်တော်တို့ သွားမည့် မယ်လမင်ဟိုတယ်ရှိ မက်ဆာဂပလာဆွမ် ဘူတာရုံကို မြေပုံတွင်ထောက်၍ ညွှန်လိုက်လေသည်။ ဆွီဒင် ဥမင်ရထားမှာ အခင်းအကျင်း သပ်ရပ်၍ ခေတ်လည်း မီပါသည်။ မြန်လည်း မြန်ပါသည်။ နှစ်ဘူတာလောက်ဆိုက်လျှင် နော်ဝေမိတ်ဆွေ နှုတ်ဆက်၍ ဆင်းသွားပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကား နောက်ထပ် နှစ်ဘူတာလောက်စီးပြီးမှ ရောက်လေသည်။

ဟိုတယ်မယ်လမင်သို့ ရောက်လျှင် ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော ထမင်းစားခန်းထဲသို့ ဆင်းလာခဲ့ကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ထမင်းစားခန်းကား (Basement) မြေအောက်တွင် ရှိလေသည်။ ကပွဲခန်း၊ ဆိုင်ခန်း စသည့် အခြားအခန်းများလည်း မြေအောက်ထပ်တွင် ရှိပါသေး၏။ လှေကားအဆင်းရောက်သော် ဝတ်ရုံခန်းစောင့် (Cloak-room Attendent) ထံတွင် လောင်းကုတ်အင်္ကျီကြီးတွေ၊ လည်စည်းတွေ၊ ဦးထုပ်တွေကို ချွတ်၍ အပ်ပစ်ခဲ့ကြပြီးမှ ထမင်းစားခန်းထဲသို့ ဝင်ရပါသည်။ သူတို့နိုင်ငံ ဆောင်းရာသီတွင် သည်မျှလေးလံသော ကုတ်အင်္ကျီကြီးတွေကို ချွတ်ရဝတ်ရသည်မှာ အလုပ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ထမင်းစားခန်းထဲတွင် လူတော်တော် စုံနေပေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားသည်နှင့် တရုတ်ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်အမျိုးသမီးက ကြိုဆို၍ နေရာချပေးလေသည်။ သူ့အမည်မှာ မစ္စတီယန် ဖြစ်လေ၏။

“မြန်မာပြည်ကမှန်း ကျွန်မ သိပါတယ်။ ကျွန်မ မြန်မာပြည်ကို ရောက်ဖူးပါတယ်။ ကျွန်မကို အကူအညီလိုရင် ပြောပါ။”

မစ္စတီယန်က သူ့အခန်းနံပါတ်ကိုပေးကာ နှုတ်ဆက်၍ ထွက်သွားလေသည်။ မစ္စတီယန်ထွက်သွားပြီး မကြာမီမှာပင် မစ္စတာအောလ်မင်းဆို

သူ ပေါက်လာပြန်သည်။ မစ္စတာအောင်မင်းကား အမေရိကန်လူမျိုးပေ
 တည်း။ သူသည် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ၏ အတွင်းရေးမှူးများ အဖွဲ့
 ရုံးမှာ လုပ်နေသည်။ အရပ်ခပ်ပျပ်ပျပ်၊ စကားဝဲဝဲနှင့် ဖြစ်ပြီး မျက်မှန်
 အနက်တစ်ဖက်၊ အဖြူတစ်ဖက် တပ်ထားလေသည်။ ကျွန်တော်ကား သူ့ကို
 ကြည့်၍ စာရေးဆရာအသင်း နတ်သျှင်နောင် ပြဇာတ်ကတုန်းက မျက်မှန်
 အနက်တစ်ဖက်၊ အဖြူတစ်ဖက် တပ်ကာ ပေါ်တူဂီစစ်ဗိုလ်အဖြစ် သရုပ်
 ဆောင်သော သော်တာဆွေကို သွား၍ အမှတ်ရနေလေသည်။

မစ္စတာ အောင်မင်းက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏
 ကိုယ်စားလှယ်စာရင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့် ကော်မရှင် စသည်များ ပါဝင်
 သော ပုံစံစာရွက်ကလေး ထိုးပေး၍ ဖြည့်ပေးလိုက်သည်။

နေ့လယ်စာ စားပြီးနောက် ထုံးစံအတိုင်း ဟိုတယ် မယ်လမင် တစ်
 ဝိုက်ကို ကျွန်တော်တို့ ခြေကျင်လျှောက်ကြည့်ကြပြန်သည်။ သည်နေရာကား
 မြို့လယ်ဖြစ်၍ ဒါဆာဂတန်ထက် ပို၍ ဈေးဆိုင်ကြီးများ ပေါများလှပေ၏။
 ဆိုင်ကြီးတွေကလည်း ခမ်းနားလှပေ၏။ ဈေးဆိုင်တွေ သူတို့ဝတ်စားပုံတွေ
 ကို ကြည့်ပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။
 စကင်းဒီးနေဗီးယန်း တိုင်းပြည်ငယ်ကလေးများ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်
 သည်မှာ သမဝါယမစနစ်ကြောင့်လားဟု တွေးမိပါသည်။ ကြားနေနိုင်ငံမို့လို့
 ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဒဏ်ကို မခံရသောကြောင့်ပေလား ဟူ၍လည်း တွေးမိလေ
 သည်။

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သား ဟိုတယ် မယ်လမင်နှင့် မျက်နှာချင်း
 ဆိုင် ဘဏ်တွင် ဝင်၍ ငွေလဲနေတုန်း ဗြိတိသျှကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာ
 အီဗာမွန်တေဂူနှင့် တွေ့လေသည်။ မစ္စတာမွန်တေဂူကား ဝဝဖိုင်ဖိုင် အရပ်
 ခပ်မားမားဖြစ်၏။ သူသည် ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေးဆရာ၊ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာ
 ဖြစ်လေသည်။ အင်္ဂလန်မှ ၃ လ တစ်ကြိမ်ထုတ်ဝေသော နာမည်ကျော်
 'မာ့က်ဆစ်ကွာတာလေး' စာစောင်တွင်လည်း အယ်ဒီတာတစ်ဦး ဖြစ်လေ
 သည်။

မစ္စတာမွန်တေဂူမှာလည်း ကျွန်တော်တို့လို ငွေလာ၍ လဲခြင်းဖြစ်လေ
 သည်။ ကျွန်တော်တို့က လန်ဒန်တွင် နေချိန်မရ၍ မနေခဲ့ကြောင်း ပြောပြ

သည်တွင် သူက...

“ဟာ...ခင်ဗျားတို့ မနေ့ကလိုက်လာဖြစ်တာ ကံကောင်းတယ်။ ဒီနေ့ လန်ဒန်မှာ နှင်းမှောင်ကျနေလို့ ဘယ်လေယာဉ်ပျံမှ မထွက်နိုင်တော့ဘူး။ ကျွန်တော့်မိန်းမ ဒီနေ့လာဖို့ပဲ။ ခုတော့ သူလည်း ကွန်ဖရင့် မတက်နိုင်တော့ဘူး...”

မစ္စတာ မွန်တေဂူသည် ငွေလဲပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ကို နှုတ်ဆက်ကာ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်ကြီးနှင့် မလိုက်အောင် ပေါ့ပါးဖျတ်လတ်စွာ ထွက်သွားလေသည်။ သူ့တွင် ကျွန်တော်တို့လို ကုတ်အင်္ကျီအထူကြီးတွေ ဝတ်မထားပါ။ သာမန်သာ ဝတ်ထားပါသည်။ သူတို့ဥတုနဲ့ သူတို့တော့ အလိုက်သားဟု တွေးလိုက်မိသည်။

ကျွန်တော်တို့ကား ညစာကိုလည်း ဟိုတယ်မယ်လမင်မှာပင် စားမည်ဖြစ်၍ ‘နန်းတော်’ သို့ မပြန်နိုင်သေးပါ။ ဟိုတယ်မယ်လမင်တစ်ဝိုက်နှင့် အချိန်ကုန်အောင် ဟိုလျှောက် သည်လျှောက် လုပ်ကြပြီး၊ ည ၈ နာရီထိုးမှ ညစာစားကြပါသည်။ ညစာစားပြီးနောက်မှ ဥမင်ရထားစီးကာ နန်းတော် ဟိုတယ်ရှိသော စိန့်အီရစ်ပလန်ရပ်ကွက်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြလေသည်။

ဥမင်ဘူတာထဲမှာ လူတွေ ရှုပ်ယှက်ခတ်နေလေသည်။ အလုပ်ပြန်များ ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ ရထားတစ်စင်းလုံး ပြည့်ကျပ်လျက်ရှိပါသည်။ ဟိုတယ်မယ်လမင်မှ ကျွန်တော်တို့ ဘူတာအထိ ခုနစ်ဘူတာလောက် ကျော်သွားရလေသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် နန်းတော်ဟိုတယ် ရောက်အောင် ၁၅ မိနစ်လောက် လျှောက်ရလေသည်။

ဘူတာမှ ဟိုတယ်ရောက်အောင် သွားရသည့် ၁၅ မိနစ်ခရီးမှာ သိပ်မသက်သာလှပါ။ ညပိုင်းဖြစ်၍ ပိုအေးလာပါပြီ။ ထို့ကြောင့် ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်ကြရလေသည်။ ဆွီဒင် လုလင်ပျိုနှင့် လုံမပျိုတို့ကား တစ်ယောက်ခါးကို တစ်ယောက်ဖက်ကာ နှင်းထဲတွင် လမ်းလျှောက်နေကြလေသည်။ သူတို့လို ချစ်သူတွေအဖို့ကား စတော့ဟုမ်းမြို့တော် နှင်းမှုန်မှုန်ညများသည် လှပသော ညများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဟိုတယ်ရောက်တော့ တစ်နေကုန် လျှောက်သွားရသည်နှင့် ပင်ပန်းကာ စကားစမြည်တောင် မပြောနိုင်ကြဘဲ အိပ်ပစ်လိုက်ကြလေသည်။

(၄)

ဘူဖေးခန်းမတွင် နံနက်စာ စားသောက်ကြပြီး အစည်းအဝေးတက်ရန် အမြန်ရထားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြလေသည်။ အစည်းအဝေး ကျင်းပမည့်နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ ညစာစားရမည့် ဟိုတယ်မယ်လမင်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ခန်းမမှာ ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ရောက်သောအခါ လူမစုံသေးပါ။ စောနေပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အစည်းအဝေးခန်းမကြီး၏ ရှေ့ဘက် ဧည့်ခန်းမတွင် စုနေ၍ စကားပြောနေကြသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ လူမျိုးအသီးသီးကို တွေ့ရလေ၏။

အပြင်ဘက်တွင် နှင်းမှောင်ကြီးကျ၍ နေလေသည်။ လမ်းမီးတွေ၊ ဈေးဆိုင်တွေမှာ မီးတွေထွန်းထားကြလေသည်။ နာတာလူးပွဲတော် နီးသဖြင့် လည်း ဆိုင်များမှာ မီးပဒေသာတွေ ထိန်နေလေ၏။ ကားတွေကလည်း လမ်းမပေါ်မှာ မီးတွေထွန်းကာ ဥဒဟို ပြေးလွှားနေကြလေသည်။ သူတို့ဆီက နံနက် ၉ နာရီသည် ကျွန်တော်တို့ဆီက ည ၉ နာရီနှင့် တူတော့သည်။

၉ နာရီကျော်သည်နှင့် အစည်းအဝေး စတင်မည်ဖြစ်သဖြင့် ခန်းမထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြပါသည်။ စင်မြင့်ပေါ်တွင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာပတိအဖွဲ့က နေရာယူ၍ ကိုယ်စားလှယ်များက နားကြပ်များ တပ်ဆင်ထားသည့် ထိုင်ခုံအသီးသီးတွင် နေရာယူကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကား တတိယခုံတန်းတွင် နေရာယူလေသည်။

ယနေ့နံနက် အစီအစဉ်မှာ ကိုယ်စားလှယ်စုံညီ အစည်းအဝေးဖြစ်လေသည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၆၄ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ် ၂၀၀ ခန့် တက်ရောက်လေသည်။ စင်မြင့်ပေါ်၌ကား မစ္စက် ယူဂျင်းကောဟွန်း (ပြင်သစ်)၊ မစ္စတာ အီဒါမွန်တေဂူ (ဗြိတိသျှ)၊ ပါမောက္ခဘာနဲ (ဗြိတိသျှ)၊ ကဗျာဆရာကြီး အာသာလန်းဝစ် (ဆွီဒင်)၊ မစ္စတာ အယ်လိုဆေဒူး (ဂီနီ)၊ မစ္စတာ အင်မွိုင်တားဘက် (လီဘနွန်)၊ မေဂျာဂျင်နရယ်ဆိုကေး (အိန္ဒိယ)၊ စာရေးဆရာကြီး မစ္စတာကိုနီရှက်ဖ် (ဆိုဗီယက် ယူနီယံ) နှင့် မစ္စတာကာဆယ်လာ (အာဂျင်တီးနား) တို့ ထိုင်ကြလေသည်။ သူတို့အားလုံးက ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်လေ၏။

ဆွီဒင် ကဗျာဆရာကြီး အာသာလန်းဝစ်က အစည်းအဝေးဖွင့်ကြောင်း ကြေညာပြီး ဧည့်ခံကော်မတီကိုယ်စား မိန့်ခွန်းပြောကြားလေသည်။ ထို့နောက် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာပတိအဖြစ် ပါမောက္ခဘာနဲက မိန့်ခွန်းပြောကြားရန် ဖြစ်လေ၏။

ပါမောက္ခဘာနဲသည် ဓာတ်ခွက်ရှေ့တွင် ရပ်လိုက်လေသည်။ နဖူးကျယ်ကျယ် ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့် အရပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းနှင့် ဖြစ်လေ၏။ ရှည်လျားသော ဆံပင်များသည် ဝဲကျနေကြလေသည်။ အသက် ၅၀ ကျော် ၆၀ နီးပါးလောက် ရှိမည်ဟု ထင်ရပါသည်။ ရိုးသားခံညား၍ ကြည်ညိုလေးစားဖွယ်ကောင်းသော ဥပဓိရုပ်မျိုးပေတည်း။

ကျွန်တော်ကား ပါမောက္ခ ဘာနဲကို သည်တစ်ကြိမ်သာ မြင်ဖူးပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် သူ့စာများကိုကား မကြာခဏ ဖတ်ဖူးပါသည်။ ဖတ်ဖူးရုံမျှ မကပါ။ ကျွန်တော်တို့ ဥပစာတန်း တက်ရောက်စဉ်က သူ၏ စာများကိုပင် သင်အံ့လေ့လာခဲ့သည်။

ပါမောက္ခ ဘာနဲသည် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်မှာ ပါမောက္ခလုပ်ရင်း ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အင်္ဂလန်မှ ထုတ်ဝေသော ‘မာ့က်ဆစ်ကွာတာလေး’ မဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ (Fellow of Royal Societies) ခေါ် တော်ဝင်သိပ္ပံပညာရှင်များ အသင်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်၍ ထင်ရှားသော ဗြိတိသျှ ကွန်မြူနစ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။ နိုင်ငံတကာ လီနင်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုရှင်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော် လေးစားကြည်ညိုသော ပါမောက္ခဘာနဲ၏ မိန့်ခွန်းကို နားစွင့်နေမိလေသည်။

“ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးရဲ့ မွေးဖွားရာ ဇာတိ လို့ဆိုထိုက်တဲ့ ဆွီဒင်ပြည်၊ စတော့ဟုမ်းမြို့မှာ ခုလိုတွေ ဆုံဆွေးနွေးရတာဟာ အင်မတန်မှ ကြည်နူးအားတက်စရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်တဲ့ ကွယ်လွန်သူ ပါမောက္ခကြီး ဂျူလီယော့ကျူရီဟာ ၁၉၅၀ ခု၊ စတော့ဟုမ်း ငြိမ်းချမ်းရေး ကြေညာစာတမ်းကြီးကို ဒီမြို့မှာပဲ ရေးဆွဲအဆိုပြုခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုရဲ့ အစည်းအဝေး တော်တော်

များများဟာလည်း ဒီမြို့မှာပဲ ကျင်းပခဲ့တဲ့အတွက် စတော့ဟုမ်းမြို့ကြီးဟာဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး စည်းဝေးပွဲများနဲ့ အမြဲတစေ ဆက်စပ်လို့ နေပါလိမ့်မယ်”

ပါမောက္ခဘာနဲက ဆွဲဒင်အစိုးရနှင့် စတော့ဟုမ်း မြို့သားများအား ကျေးဇူးတင်စကားပြောကာ မိန့်ခွန်းကို ဆက်ပြောကြားသွားလေသည်။ သူ၏မိန့်ခွန်းတွင် အချက် ၄ ချက်ကို အဓိကထား၍ ဖော်ပြထားလေသည်။ ယင်းတို့မှာ...

- (၁) ဂျာမန်ပြဿနာ၊
- (၂) လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် နျူကလီးယား လက်နက်များ၊
- (၃) အာရှ-အာဖရိကနှင့် လက်တင်အမေရိက ပြဿနာများ၊
- (၄) ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုများ ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။

ဂျာမန်စစ်ဝါဒသည် ယခုအခါ ခေါင်းထောင်လျက် ရှိပါသည်။ အနောက်ဂျာမနီသည် နေတိုးအုပ်စုတွင် ထိပ်တန်းမှ ပါဝင်လျက်ရှိကာ ဂျာမန် လက်နက်ကိုင်တပ်များကို နျူကလီးယားခုံးပျံများ တပ်ဆင်လျက် ရှိပါသည်။ ခေါင်းထောင်ထလာသော ဂျာမန်စစ်ဝါဒကို မည်သို့မည်ပုံ ပြန်လည်ခုခံရမည်မှာ ယနေ့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှု၏ အဓိကပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ တင်းမာမှုများ လျော့ပါးရေးနှင့် လက်နက်ဖျက် သိမ်းရေးပြဿနာတို့သည် ဂျာမန်စစ်ဝါဒကို ခုခံနိုင်မှသာ ပြီးမြောက်အောင် မြင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် နျူကလီးယား လက်နက်များ ပြဿနာ အကြောင်းကိုမူ ပါမောက္ခဘာနဲက အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုသွားလေ၏။

“လူသန်းပေါင်းများစွာကို သေစေနိုင်တဲ့ ဗုံးများဟာ လေးငါးဆယ် လုံးတွင် မကတော့ဘဲ ရာထောင်ချီပြီး ရှိနေကြပါပြီ။ ဒီဗုံးတွေကို ဘယ်လို ကြိရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းသစ်တွေဟာလည်း ရာထောင်ချီပြီး ရှိနေပါပြီ။ ဥပမာ အားဖြင့် အမေရိကန်ပြည် (Rand Corporation)က ဒေါက်တာ ခန်ဆိုတဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးရဲ့ ‘ကမ္ဘာဖျက် စက်ယန္တရား’ အကြောင်းကို ပြောပါရစေ။ ဒေါက်တာ ခန်က ဗုံးဖြုတ်တဲ့လူတွေသေကုန်ရင် ဒီနျူကလီးယားဗုံးတွေကို အလိုအလျောက် ဖြုတ်နိုင်တဲ့စက်ကို တီထွင်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါတင်မကပါ။

ဘူး။ နျူကလီးယား ကမ္ဘာစစ်ပွဲကြီးတွေဖြစ်ဖို့ ကောင်းပြီ။ ဒီအခွင့်အရေးကြီး တွေကို လက်လွှတ်ခဲ့ရတာဟာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအဖို့ များစွာ နစ်နာ တယ်လို့ တွက်ချက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ပေါ်ပေါက်နေကြပါပြီ။

ပါမောက္ခ ဘာနဲက (Rand Corporation) မှ ဒေါက်တာ ခန်၏ တွက်ကိန်းကို ရှင်းပြသွားလေသည်။ ဒေါက်တာ ခန်၏ အလိုအရ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသည့်နောက်မှစ၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သည် ကမ္ဘာစစ်ပွဲကြီးများကို တိုက်ခိုက်သင့်ပါလျက် မတိုက်ခိုက်ခဲ့သော ကြောင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွက် များစွာ နစ်နာဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဒေါက်တာခန်က အမေရိကန်သည် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တုန်းက ကိုရီးယားစစ်ပွဲတွင် တတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးကို ဆင်နွှဲသင့်သည်။ ဗီယက်နမ် တွင် ဒီယင်ပင်ဖူး ခံတပ်ကျသွားပြီး ဗီယက်နမ် ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ချိန်တုန်းက စတုတ္ထ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို ဆင်နွှဲရမည်။ ဟန်ဂေရီကိစ္စ တုန်းက ပဉ္စမ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို ဆင်နွှဲရမည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဆဋ္ဌမကမ္ဘာ စစ်ကြီးကို တိုက်ရမည်။ ဤသို့ မတိုက်ခဲ့မိသည့်အတွက် အမေရိကန်တွင် များစွာ ဆုံးရှုံးနစ်နာခဲ့သည်။ သတ္တမ ကမ္ဘာစစ်ပွဲကြီးကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် တိုက်ရမည်ဟု ဒေါက်တာခန်က ဆိုပါသည်။

ယင်းသို့ ပါမောက္ခ ဘာနဲက အမေရိကန်စစ်ဝါဒီများ၏ တွက်ကိန်း ကို ထုတ်ဖော်ဖွင့်ချသွားလေသည်။ မည်မျှ ရူးသွပ်သော တွက်ကိန်းပေနည်း။ ဒေါက်တာခန်သည် ဒီအခွင့်အရေးတွေကို လက်လွှတ်လေခြင်းဟု ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေလေသည်။

ပါမောက္ခဘာနဲက ဆက်လက်၍ ၁၈ နိုင်ငံ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကွန်ဖရင့်ကို ကျင်းပဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုသွားပါသည်။

အာရှ၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိက ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ မူ ပါမောက္ခဘာနဲက “အာရှတိုက်မှာဆိုရင် လာအိုရဲ့ ကြားနေတည်ရှိမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ သဘောတူညီမှုရအောင် ကျွန်တော်တို့က တိုက်တွန်းရပါလိမ့် မယ်။ တောင်ဗီယက်နမ်ရဲ့ အခြေအနေဟာလည်း အင်မတန် ဆိုးနေပါပြီ။ အမေရိကန်တပ်များဟာ ၁၉၄၅ ခု ဂျီနီဗာသဘောတူညီချက်ကို ချိုးဖောက်ပြီး အကျင့်ပျက်ပြားတယ်လို့ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဝန်ခံထားရတဲ့ တောင်ဗီယက်နမ်

ဒီယန်အစိုးရကို လက်နက်အကူအညီ၊ လေတပ်အကူအညီ၊ စစ်တပ် အကူအညီပေးပြီး ပြည်သူတွေကို နှိပ်ကွပ်နေပါတယ်။ အာဖရိကမှာဆိုရင် အယ်လ်ဂျီးရီးယားပြည်သူများဟာ ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့်ရရေးအတွက် တိုက်ပွဲဆင်နွှဲလျက် ရှိပါတယ်။ အယ်လ်ဂျီးရီးယား တိုက်ပွဲဟာ ကိုလိုနီ လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုသာ မကတော့ဘဲ အထွေထွေ စစ်ပွဲကြီးရဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုတောင် ဆောင်နေပါပြီ။

ကွန်ဂို ပြဿနာကြောင့်လည်း ကမ္ဘာ့စစ်အန္တရာယ်ကြီးတစ်ရပ်ဟာ ပေါ်ပေါက်နေပါပြီ။ ကွန်ဂို ပြဿနာဟာ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ အနေအထားကို ဖရိုဖရဲ ဖြစ်စေခဲ့ပြီ။ ကွန်ဂိုမှာ ဗြိတိသျှ၊ ဘယ်လ်ဂျီယန်နှင့် ပြင်သစ်တို့က ရုပ်သေးရုပ် ရွန်ဘေးကို အားပေးပြီး အမေရိကန်ကလည်း ကတန်းဂါး သတ္တုတွင်းတွေ ရရေးအတွက် ကွန်ဂိုပြည် စည်းလုံးရေး ကြွေးကြော်သံကို အော်ပြီး ကုလသမဂ္ဂနာမည်နဲ့ ရွန်ဘေးကို တိုက်နေပါတယ်။ နေတိုးနဲ့ ပေါ်တူဂီဟာလည်း အင်ဂိုလာမှာ ပြည်သူတွေကို နှိပ်စက်သတ်ဖြတ်လျက် ရှိတယ်။ လက်တင်အမေရိကမှာတော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ အိုအေ အက်စီလို့ခေါ်ကာ အမေရိကန်နိုင်ငံများ အသင်းကြီးကို ခုတုံးလုပ်ပြီး ကျူးဘားကို တိုက်ခိုက်ဖို့ ကြံစည်နေပါတယ်။”

“လွန်ခဲ့သည့် ဧပြီလတုန်းက အမေရိကန် ကျူးကျော်ရေးသမားများက ကျူးဘားကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးရသည့်အဖြစ်ကို အမှတ်ရလာပါသည်။”

“ဒါကြောင့်မို့ ဒီလို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများ မရှိမယ့် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မာစေရေးလုပ်ငန်းများ၊ စစ်မဖြစ်ရေးနဲ့ လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲများ၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုရဲ့ ပါမောက္ခ ဟာစူ အီ၏ အဆိုပြုချက်ကို ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးက ထောက်ခံကြပါသည်။” မှန်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုသည် လူထုတွင် အခြေခံသော လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ လူထုလှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်လာရေး အတွက် လူထုအားလုံး ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျယ်ပြန့်သော ပြည်သူများကို စည်းရုံးရာတွင် ဆန္ဒပြလက်မှတ်များ ကောက်ခံခြင်း၊ လူထုချီတက်ပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းတို့သည် လူထုအားလုံး ပါဝင်ဆန္ဒပြနိုင်သော နည်းလမ်း

၅၂

များ ဖြစ်ပါသည်။ ဤပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ဗြိတိန်တွင် အယ်လ်ဒါမာစတန် ချီတက် ပွဲကြီးကို ကျင်းပခဲ့ရာ များစွာ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်တွင် ကီလိုမီတာ ၂၀၀၀ ချီတက်ပွဲကြီး ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ သို့မလုပ်နိုင်ပါလျှင် ကျွန်တော်တို့ သည် စစ်လှိုင်းတံပိုးများကြားတွင် မျောပါသွားဖို့သာ ရှိလေသည်။

ပါမောက္ခ ဟာစူအီက ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယား နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကီရာပက် တင်သွင်းသော ဥရောပအလယ်ပိုင်း အဏုမြူမဲ့ ဒေသဖန်တီးရေး၊ တရုတ်ဝန်ကြီးချုပ် ချူအင်လိုင်း တင်သွင်းခဲ့သော ပစိဖိတ်ဒေသ အဏုမြူမဲ့ ဖန်တီးရေး အဆိုပြုချက်များကိုလည်း ထောက်ခံပြောကြားသွားကာ သက် ဆိုင်ရာ အစိုးရများအား ဤအဆိုများကို ထောက်ခံအောင် တိုက်တွန်းကြရန် နိုင်ငံတကာတွင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကော်မတီများက ဆောင်ရွက်သင့်သည် ဟုလည်း တင်ပြသွားလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပါမောက္ခ ဟာစူအီက ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုများ၏ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးစား ကြရန်ကိုလည်း တိုက်တွန်းသွားပါသည်။

ထို့နောက် ပိုလန်ပြည် ဝါဆောတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ ဒလျူစကီးက မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားသည်။ သူက ဂျာမန်စစ်ဝါဒ ပြန်လည် ခေါင်းထောင်လာပုံ ကို ပြောသွားပြီး ဂျာမန်စစ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်ရေးသည် ဥရောပ ပြဿနာမျှ သာ မဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာ့ပြဿနာ ဖြစ်သည်ဟုဆိုကာ ဂျာမန် ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ် ချုပ်ဆိုရေးနှင့် အနောက်ဘာလင်ကို လွတ်လပ်သော ကြားဒေသ အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် အရေးကြီးကြောင်း အကြံပေးသွားလေသည်။

“ဂျာမန် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်လို့ရှိရင် အခြားသော နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်...” ဟု သူက ပြောကြားသွား လေသည်။

မစ္စတာ ဒလျူစကီး မိန့်ခွန်းပြီးသည့်နောက် နာရီပြန်တစ်ချက်ထိုး သဖြင့် အစည်းအဝေးကို ရပ်နားလိုက်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ကုတ် အင်္ကျီများကို ဝတ်ကာ နေ့လယ်စာ စားရန်အတွက် ဟိုတယ်မယ်လမင်ဘက် သို့ ကူးလာခဲ့ကြလေသည်။

အပြင်သို့ ထွက်လိုက်သည်နှင့် ရိုးတွင်းခြင်ဆီခိုက်အောင် အေးမြ လှသော ဆွီဒင်ဆောင်းရာသီက ကျွန်တော်တို့ကို နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။

နေ့လယ် နာရီပြန်တစ်ချက်ထိုးသော်လည်း မှောင်နေပါပြီ။ ဓာတ်တိုင်များ တွင်လည်းကောင်း၊ အဆောက်အအုံများတွင်လည်းကောင်း မီးတွေ ထိန်လင်းကာ ညပိုင်းလို ဖြစ်နေပါသည်။ ဆွီဒင်တွင် ဆောင်းရာသီ၌ နေကို မြင်ရခဲပါသည်။ နှင်းမှောင်မကျ၍ နေထွက်လျှင်လည်း ခဏသာ ဖြစ်ပါသည်။ နံနက် ၁၀ နာရီလောက်မှ နေထွက်၍ နာရီပြန် တစ်ချက်လောက် ဆိုလျှင် နေဝင်သွားပါသည်။ နွေရာသီတွင်ကား ညများသည် နေ့လိုလင်းကာ ရုတ်တရက် နေမဝင်ပါ။ သန်းခေါင်ယံ နေဝန်းကို မြင်တွေ့နိုင်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဟိုတယ်မယ်လမင်အောက်က မြေအောက်ခန်းထဲတွင် နေ့လယ်စာ စားပြီးနောက် ခေတ္တ အနားယူကာ အစည်းအဝေးခန်းမဆောင်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။ နေ့လယ်ပိုင်း အစည်းအဝေးကို နာရီပြန် နှစ်ချက်ကျော်လောက် တွင် ပြန်စလေသည်။

နေ့လယ်ပိုင်းတွင် ကျူးဘား၊ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၊ အနောက်ဂျာမနီ၊ အစ္စရေး၊ ဗီယက်နမ်၊ ဟန်ဂေရီ၊ အာရပ်ပြည်ထောင်စုနှင့် မွန်ဂိုလီးယားတို့ စကားပြောကြလေသည်။

နံနက်ပိုင်း ဦးတည် ဆွေးနွေးကြသော ပြဿနာမှာ နှစ်ရပ်ဖြစ်၏။ ပထမပြဿနာမှာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက်ကြီးတစ်ခု ကျင်းပသင့်သည်။ ယင်းကွန်ဂရက်၏ အမည်ကို လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် အမည်ပေးသင့်သည် ဆိုသည့်ပြဿနာ ဖြစ်၏။ ဒုတိယပြဿနာမှာ အာရှ၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိက တိုက်ကြီးသုံးတိုက် ကွန်ဖရင့်တစ်ရပ်ကို ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီက ကြီးမှူးကျင်းပသင့်သည်ဆိုသော ပြဿနာဖြစ်သည်။ ယင်းအဆိုပြုချက် နှစ်ခုစလုံးကို ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာပတိအဖွဲ့က တင်သွင်းလေသည်။

ညနေ ၃ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် အစည်းအဝေးကို ခေတ္တရပ်နားလိုက်ကြပါသည်။ အစည်းအဝေး ပြန်စသောအခါတွင် မာလီ ကိုယ်စားလှယ်က လာမည့် ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကွန်ဂရက်သည် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကွန်ဂရက် တစ်ခုတည်း မဖြစ်သင့်ပါ။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ကွန်ဂရက်ကြီး ဖြစ်သင့်ပါသည်ဟု ပြင်ဆင်ချက် တင်သွင်းလိုက်လေ

သည်။ ဂျပန် ကိုယ်စားလှယ် ပါမောက္ခ ဟီရန်နိုကလည်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကွန်ဂရက်ကြီး၏ အနှစ်သာရသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး၊ အထွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးတို့အပေါ်တွင် အခြေပြုသင့် သည်ဟု ပြောဆိုသွားလေသည်။ အယ်လ်ဂျီးရီးယားကလည်း မာလီ ကိုယ်စားလှယ်၏ အဆိုပြုချက်ကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားလေ၏။ ဘယ်လ် ဂျီယန်နှင့် ဘူလ်ဂေးရီးယားတို့ကား သဘာပတိအဖွဲ့၏ အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးသွားလေသည်။

နောက် စကားပြောမည့်သူမှာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ကိုယ်စား လှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီ ဖြစ်လေသည်။ မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီမှာ တရုတ်ပြည် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကော်မတီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေ၏။ အသက် ၅၀ ကျော်လောက်ရှိ၍ ဆံပင်တွေ ပွေးပွေး ဖြူနေပါပြီ။ သို့သော်လည်း ကိုယ်ကာယကြံ့ခိုင်၍ ကျန်းမာသန့်ရှင်းသော ရုပ်လက္ခဏာရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။ သူ့မျက်နှာသည် ချိုပြုံးလျက်ရှိပေသည်။ မစ္စတာ လျောင်သည် အင်္ဂလိပ်လို တတ်သော်လည်း အင်္ဂလိပ်လိုမပြောဘဲ တရုတ်လို ပြောလေသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြန်က စကားလုံးများကို တိကျ အောင် ရွေးချယ်နေသောအခါတွင် နောက်မှ အင်္ဂလိပ်လို ထောက်ပေးလေ သည်။

မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီက အာရှ၊ အာဖရိကတိုက်များတွင် နယ်ချဲ့စနစ် ကို ဆန့်ကျင်ကာ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တိုက်ခိုက်နေသော အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုများအကြောင်းကို ပြောပြသွားကာ ယင်းအမျိုး သား လွတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကို တရုတ်ပြည်သူများက ထောက်ခံ ကြောင်း ပြောပြသွားလေသည်။ ထိုမျှမကပါ အရင်းရှင်နိုင်ငံများဖြစ်သော ဗြိတိန်၊ အနောက်ဂျာမနီ၊ ဥရောပ၊ အမေရိကနှင့် ဩစတြေးလျ ပြည်သူများ က နိုင်ငံခြား စစ်စခန်းများ ချထားခြင်း ဆန့်ကျင်သည့် တိုက်ပွဲများကိုလည်း ထောက်ခံကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုသွားပါသည်။

“မိတ်ဆွေများခင်ဗျား၊ သို့တိုင်အောင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ ခုတိုင် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း ခံနေရပါတယ်။ စစ်သစ်တစ်ခုရဲ့ အန္တရာယ်ဟာ ယခုတိုင် ကျွန်တော်တို့ ကုပ်ပေါ်မှာ ဝဲနေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို

ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သတိ ရှိမှုကို ပိုပြီး တိုးမြှင့်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးရဲ့ အဆိုးရွားဆုံး ရန်သူ ဖြစ်သော အမေရိကန် နယ်ချဲ့စနစ်ကို ဆက်လက်ဖွင့်ချဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်”

မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီသည် စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောလျက်ရှိသည်။ မှန်ပါသည်။ အမေရိကန် နယ်ချဲ့သမားသည် လာအိုတွင် ဂျီနီဗာစာချုပ်ကို ချိုးဖောက်လျက်ရှိကာ လာအို လွတ်လပ်ရေး၊ ကြားနေရေးနှင့် ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးကို ဖျက်ဆီးလျက်ရှိပါသည်။ တောင်ဗီယက်နမ်တွင် လက်နက်ဖြင့် ဖြည့်စွက်လျက် ပြည်သူများကို နှိပ်ကွပ်လျက်ရှိပါသည်။ တောင်ကိုရီးယားတွင် ဖက်ဆစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ထူထောင်လျက်ရှိပါ သည်။ ဂျပန်တွင် ဖက်ဆစ်ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းရန် ကြိုးစားလျက်ရှိပါ သည်။ အယ်လ်ဂျီးရီးယား၊ ကွန်ဂို၊ အင်ဂိုလာ၊ ကင်မရွန်း၊ အရှေ့အာဖရိက၊ အလယ်ပိုင်း အာဖရိကနှင့် တောင်အာဖရိကတို့တွင်လည်း နယ်ချဲ့သမား သည် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲများကို ဖိနှိပ်ချေမှုန်းလျက် ရှိပါ သည်။ ကျူးဘား၊ ဘရာဇီး၊ အာဂျင်တိုင်း၊ ဗင်နီဇွဲလား၊ အီကွေဒေါ၊ ဒိုမီနီကန် စသည့် တောင်အမေရိက တိုင်းပြည်များတွင်လည်း ယန်ကီနယ်ချဲ့စနစ်သည် ပြည်သူများကို ကျွန်ပြုထားရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် နယ်ချဲ့သမားအား ဆက်တိုက်ဖွင့်ချရန် တာဝန်မှာ မပြီးဆုံးသေးပါ။

“အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ အကြီးဆုံးသော စစ်ဝါဒသမား၊ နယ်ချဲ့သမား နိုင်ငံကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာ အဖြစ်အပျက်တွေက ပြသခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်အစိုးရကို ကြီးမားသော စစ်ရေး စက်မှုလက်မှုဝါဒ က အုပ်ချုပ်ထားတယ်ဆိုတာကို အိုက်ဆင်ဟာဝါ အစိုးရကိုယ်တိုင်က ဝန်ခံ ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ တစ်လောက သမ္မတ ကနေဒီက အစ်ဗေက်ရှား သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် အဇူးဆေးကို ပြောကြားလိုက်ပုံတွေဟာ အမေရိကန်ရဲ့ နယ်ချဲ့ ကျူးကျော်မှုနဲ့ ကမ္ဘာ့သိမ်းပိုက်ရေး ရည်မှန်းချက်များကို ပိုပြီး ပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အစ်ဗေက်ရှား အယ်ဒီတာချုပ် အဇူးဆေးနဲ့ တွေ့တုန်း က ကနေဒီဟာ အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများနဲ့ ပတ်သက်လာ တိုင်း သူ့ရဲ့ ဖောက်ပြန်တဲ့ နယ်ချဲ့ဝါဒ ရပ်တည်မှုကို တစ်လက်မမှ မလျှော့ဘဲ ခေါင်းမာစွာ ဆက်လက်ရပ်တည်သွားမယ့် သဘောကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါ

တယ်။ ကနေဒီက ဂျာမန်ပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဂျာမနီ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးကို သူ့စည်းကမ်းချက်တွေအတိုင်း လုပ်ရန် တိုက်တွန်းသွားပါတယ်။ အနောက်ဘာလင်ကို အနောက်ပိုင်း အာဏာပိုင်များက ဆက်လက်သိမ်းပိုက်ထားမယ်လို့လည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် နျူကလီးယား လက်နက်စမ်းသပ်မှု ပိတ်ပင်ရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေ မလုပ်မီ 'ထိရောက်သော စစ်ဆေးမှု' ပြုလုပ်ရမယ်လို့လည်း သူ့အလိုကျ ပြောသွားပါတယ်။ ကျူးဘားအား ကျူးကျော်စွက်ဖက်ရေးဝါဒကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေပါတယ်။ လာအိုကို အမေရိကန် အကာအကွယ်ခံနယ်အဖြစ် ထားဖို့လည်း ကြိုးစားလျက်ရှိပါတယ်။ အမေရိကန်ဟာ ဒီလိုလားချက်တွေကိုရမှ၊ ဒီဆန္ဒတွေ ပြည့်ဝမှသာ ဆိုဗီယက်-အမေရိကန် ဆက်ဆံမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးကိစ္စကို စတင်စဉ်းစားမယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ရှင်းရှင်းကြီး ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့ပါတယ်။”

ကျွန်တော်သည် နားထောင်ရင်း မစ္စတာ လျောင်ချင်ချိုကို ငေးကြည့်နေမိလေ၏။ မစ္စတာ လျောင်ချင်ချိုသည် ဘောင်းဘီအိတ် နှစ်ဖက်ထဲသို့ လက်နှိုက်၍ရပ်ရင်း သူ့ရှေ့တွင် ကရားရေသွန်သလို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြောနေသော စကားပြန်မလေးကို ပြုံး၍ ကြည့်နေလေသည်။ စကားပြန်မလေးက ဆင်တူယိုးမှား စကားလုံးကို သုံးမိသည်တွင် သူလိုချင်သော စကားလုံးအတိအကျကို ဝင်၍ ပြောပေးလိုက်သည်ကို မြင်ရပေ၏။ မစ္စတာ လျောင်ချင်ချိုကား များစွာ စေ့စပ်သေချာလှသူပေတည်း။

“ဒါတင်မကပါဘူး။ ‘အနှစ် ၂၀ ငြိမ်းချမ်းရေး’ လို့ ကနေဒီက အော်ပြီး အနှစ် ၂၀ ငြိမ်းချမ်းရေးအောင်အတွက် စည်းကမ်းချက်နှစ်ရပ်ကို လိုက်နာရမယ်လို့လည်း ချပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီစည်းကမ်းချက်တွေရဲ့ အနှစ်သာရက ဘာလဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုချင်ရင် တော်လှန်ရေး တစ်ခုမှ မလုပ်ကြနဲ့။ ဘယ်တော်လှန်ရေးကိုမှလည်း မထောက်ခံကြနဲ့ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ သဘောကတော့ ကနေဒီဟာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေရဲ့ သုံးပုံနှစ်ပုံရှိတဲ့ အရင်းရှင်ကမ္ဘာက ပြည်သူများကို နယ်ချဲ့စနစ်၊ ကိုလိုနီစနစ်အောက်မှာ ထာဝစဉ် ကျွန်ပြုထားမယ်။ အရှေ့ ဥရောပရဲ့ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများရဲ့ လူနေမှုစနစ်ကို ပြောင်းပစ်မယ်။ အာရှပြည်သူများရဲ့ ချီတက်မှုလမ်းကြောင်းကိုလည်း ပြောင်းပစ်မယ်။”

ဆိုတဲ့ သဘောပဲ။ ဒီလို ဆိုခြင်းအားဖြင့် ကနေဒါဟာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံကို အရင်တုန်းကလို အရင်းရှင် ဝန်းရံမှုတွေလုပ်ပြီး ဆိုရှယ်လစ်ဂိုဏ်းကြီးကို ချေမှုန်းပစ်ချင်တဲ့ သဘောပဲ”

“ကနေဒါရဲ့ အလိုကိုလိုက်ပြီး ဒီစည်းကမ်းချက်နှစ်ခုကို လိုက်လျော တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကမ္ဘာမြေအနှံ့ တိုင်းပြည်တွေ အားလုံးမှာ အမှောင်ထု ကြီး ဖုံးလွှမ်းပြီး၊ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးဟာလည်း လေထဲမှာ ပျောက်သွားတော့ မယ်ဆိုတာဟာ ထင်ရှားလှပါတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် တချို့လူတွေ ပြောကြသလို ‘ထာဝစဉ် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး’ မဖြစ်တော့ဘဲ အမေရိကန် နယ်ချဲ့စနစ်ရဲ့ ထာဝစဉ် လွှမ်းမိုးမှုပဲ ရှိတော့မှာပဲ။ ဒါကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် အမေရိကန်နယ်ချဲ့စနစ်ဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ချစ်မြတ်နိုးကြတဲ့ ကမ္ဘာပြည်သူ များရဲ့ အရက်စက်ဆုံး၊ အကောက်ကျစ်ဆုံး ရန်သူဆိုတာ သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ ကနေဒါ အစိုးရဟာ အိုက်ဆင်ဟာဝါအစိုးရထက် ပိုပြီး မကောင်းဘဲ၊ ပိုပြီး သာ ဆိုးနိုင်တယ်ဆိုတာ သိနိုင်ပါတယ်။ သူ့လို ငြိမ်းချမ်းရေးရဲ့ အဆိုးရွား ဆုံးသော ရန်သူကို ကြည့်မြင်တဲ့နေရာမှာ ငြိမ်းချမ်းရေး တပ်သားများ ရိုးသားတဲ့ ပြည်သူများဟာ မျက်မှန်စိမ်းတပ်ပြီး မကြည့်သင့်ပါဘူး။”

မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီ၏ စကားများမှာ တိကျလှပေ၏။ မစ္စတာ လျောင်သည် တရုတ်တော်လှန်ရေးတွင် ဆက်တိုက်ပါဝင်လာခဲ့သော တော်လှန်ရေး တပ်သားဟောင်းကြီး ဖြစ်သလို ငြိမ်းချမ်းရေး၏ တပ်သားကြီး လည်း ဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်ပြည်သူ နိုင်ငံရေးရာ အတိုင်ပင်ခံ ကော်မတီဝင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်၊ တရုတ်ပြည် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ တရုတ်ပြည် အာရှ၊ အာဖရိက သွေးစည်းညီညွတ်ရေး ကော်မတီ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ လူကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေ၏။

“ကျွန်တော်တို့ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများဟာ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေး မှု ၅ ချက်ပေါ်မှာ အခြေပြုပြီး လူနေမှုစနစ်ချင်းမတူတဲ့ နိုင်ငံ အချင်းချင်း ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးကို ကြိုးစားခဲ့ကြပါတယ်။ ကနေဒါကလည်းပဲ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးကို ပြောပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကနေဒါ လိုချင်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေရေးဟာ အမေရိကန်

နယ်ချဲ့စနစ်ကို ကမ္ဘာ့ရေမြေရှင် သခင်အဖြစ် ကြီးမှူးရပ်တည်မယ့် နယ်ချဲ့စနစ်၊ ကိုလိုနီစနစ် ထာဝစဉ် ကြီးစိုးရေး ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်နယ်ချဲ့သမားတွေက ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေရေးကို လက်ခံလာအောင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေက လူထုတွေကို စည်းရုံးပြီး ပြတ်သားတဲ့၊ ပြင်းထန်တဲ့ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ရေရှည်တိုက်ပွဲကို တိုက်အောင် လှုံ့ဆော်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ နယ်ချဲ့သမားတွေနဲ့ သဘောတူညီချက် ရနိုင်တယ်လို့ ထင်တဲ့လူတွေ၊ ပြည်သူတွေ မပါဘဲနဲ့၊ တိုက်ပွဲတွေ မတိုက်ဘဲနဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး လုပ်နိုင်တယ်လို့ ထင်တဲ့ လူတွေဟာ အမှန်ကတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကျေနပ်မှုဖြင့် ယစ်မူးနေသူများသာ ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ဒီအယူအဆဟာ ပြည်သူများရဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးစိတ်ဓာတ်ကို ပျက်ပြယ်စေပြီး ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးစေပါလိမ့်မယ်”

မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီက စကားပြော ကောင်းသလောက် စကားပြန်မကလေးကလည်း စကားပြန် ကောင်းလှပါသည်။ မစ္စတာ လျောင်ချင်ချီက စကားသွက်သလောက်၊ စကားပြန်မကလေးကလည်း စကားသွက်လှပါသည်။ အထစ်အငေါ့ဟူ၍ တစ်ချက်မျှ မရှိပါ။

“အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူများက တစ်ဖက်၊ နယ်ချဲ့စနစ်၊ ကိုလိုနီစနစ် အသစ်အဟောင်းတို့က တစ်ဖက် တိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲဟာ သေရေးရှင်ရေး တိုက်ပွဲဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် အလေးအနက် ထားပြီး ပြောလိုပါတယ်။ အဖိနှိပ်ခံပြည်သူများနဲ့ နယ်ချဲ့စနစ်၊ ကိုလိုနီစနစ်ဟာ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်လို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ နယ်ချဲ့စနစ်နဲ့ ကိုလိုနီစနစ်ဟာ လုံးဝ ဖျက်ဆီးချေမှုန်းခြင်း မခံရသေးသမျှ အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူများရဲ့ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲဟာ တစ်မိနစ်မျှ ရပ်နားလိမ့်မယ် မဟုတ်ပါဘူး”

“နိုင်ငံတကာ အငြင်းပွားမှုများကို တတ်နိုင်သလောက် ငြိမ်းချမ်းစွာ စေ့စပ်ဆွေးနွေး ဖြေရှင်းသင့်တယ်။ တတ်နိုင်သလောက် လက်နက်နဲ့ ဖြေရှင်းခြင်း မပြုသင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ အမြဲတမ်း ခံယူခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း ကနေဒါဟာ စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖို့အတွက် မြူမှုန်လေးလောက်မှ ရိုးသားတဲ့ဆန္ဒ မရှိပါဘူး။ ကနေဒါဟာ တစ်ဖက်က စေ့စပ်ဆွေးနွေး

နွေးချင်တယ်လို့ အော်ပြီး အခြားတစ်ဖက်က (ဆိုဗီယက်နဲ့ အမေရိကန်ရဲ့ အခြေခံ ပဋိပက္ခကို စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုနဲ့ အလွယ်တကူ ဖြေရှင်းလို့ မရဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အခြေခံ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားနဲ့ ဆိုဗီယက်ရဲ့ အခြေခံ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားဟာ ဆန့်ကျင်နေတယ်။ ဒီဆန့်ကျင် ကွဲလွဲမှုတွေကို ဘယ်စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲကမှ အဆုံးသတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့) ပြောင်ပြောင် တင်းတင်း ထုတ်ဖော်ကြေညာလျက် ရှိပါတယ်။ ကနေဒါရဲ့ စကားများဟာ မလိုလားအပ်သော ဥပမာဖြစ်သော်လည်း သင်ခန်းစာယူဖို့ကောင်းပါတယ်။”

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲမှာ နည်းပရိယာယ်နှစ်သွယ် ရှိသင့်တယ် လို့ ကျွန်တော်တို့ ယူဆပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ စေ့စပ် ဆွေးနွေးရေး နည်းပရိယာယ်ကို မငြင်းပယ်သင့်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်ပြီး၊ အခြားတစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ လူထုတွေကို စည်းရုံးပြီး၊ နယ်ချဲ့ စနစ်က တစ်ချက်ချရင် ကိုယ်က တစ်ချက်ပြန်ချတဲ့ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ တိုက်ပွဲ တွေကို ဆင်နွှဲရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲတွေကို အားကိုး ပြီး လူထုတိုက်ပွဲတွေကို အထင်သေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်ခြင်းများကို လုပ်ခဲ့ရင် အဲဒီလို လုပ်ခြင်းများဟာ နယ်ချဲ့သမား ရှေ့မှောက်မှာ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် ဝကွက်အပ်တာနဲ့ တူပါလိမ့်မယ်”

ခန်းမထဲတွင် လက်ခုပ်သံတွေ ဆူညံသွားလေ၏။ မစ္စတာ လျောင် ချင်ချီသည် ဆက်၍ ပြောနေပြန်လေသည်။

“နိုင်ငံတကာ အငြင်းပွားမှုများကို ငြိမ်းချမ်းစွာ စေ့စပ်ဖြေရှင်းရမယ်လို့ ဆိုခြင်းဖြင့် အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများကို နိုင်ငံကြီးအချို့ အချင်း ချင်း စေ့စပ်ဆွေးနွေးရုံနဲ့ ဖြေရှင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို မရောက်ပါဘူး။ အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများကို ကမ္ဘာ့ပြည်သူများနဲ့တကွ ကြီး သည် ငယ်သည်၊ အင်အားများသည်၊ နည်းသည်မဟုတ်၊ နိုင်ငံကြီးငယ် အားလုံး အတူလက်တွဲပြီး ဖြေရှင်းရပါလိမ့်မယ်။ ကမ္ဘာကြီးကို အင်အားကြီး တဲ့ အမေရိကန်တစ်ဦးတည်းက အုပ်စိုးရမယ်ဆိုတာဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အလားတူပဲ၊ နိုင်ငံပြဿနာများကို နိုင်ငံကြီး နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ငါးနိုင်ငံက ဖြေရှင်းရမယ်ဆိုတာဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ နိုင်ငံငယ်လေးတွေရဲ့ ထင်မြင် ချက်ကို လေးစားခြင်းမပြုဘဲ ဖြေရှင်းရေးဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ မဖြစ်နိုင်ရုံ

မက သဘာဝလည်း မကျပါဘူး။ ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ အင်အားများသည်ဖြစ်စေ၊ နည်းသည်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတိုင်းဟာ လွတ်လပ်ပြီး တူညီတဲ့ အခွင့်အရေး ရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ရဲ့ ကံကြမ္မာကို နိုင်ငံကြီးအချို့က ထိန်းချုပ်ခြယ်လှယ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ခေတ်ဟာ မရှိတော့ပါဘူး။ ထာဝရ ပျောက်ကွယ်ဆိတ်သုဉ်းသွားရပါပြီ”

မစ္စတာ လျောင်ချင်ချိုက အမေရိကန်နယ်ချဲ့စနစ်သည် ကုလသမဂ္ဂအား လက်ကိုင်တုတ်လုပ်ကာ အာဖရိကတိုက်တွင် ကိုလိုနီစနစ်ကို ရိုက်သွင်းနေကြောင်းဖြင့် ပြောကြားသွားပါသည်။

“အထွေထွေ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဟာ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေများအဖို့ အရေးကြီးတဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့အားလုံးရဲ့ တူညီသော ဆန္ဒလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို မြတ်နိုးကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေဟာ အထွေထွေ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသော်လည်း ယခုထက်တိုင် ခရီးမရောက်လှသေးပါဘူး။ ဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ အခြေခံ အကြောင်းရင်းကတော့ နယ်ချဲ့သမားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အုပ်စိုးမှုကို လက်နက်အားကိုးမှုဖြင့်သာ ထားရှိနိုင်လို့ပါပဲ။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ ကမ္ဘာစစ်ကြီးတစ်ခုအတွက် ပြင်ဆင်နေချိန်မှာ ဒေသန္တရစစ်ပွဲကလေးများနဲ့ ကန့်သတ်စစ်ပွဲများကို ပြင်ဆင်လျက်ရှိတယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသိကြပါတယ်။ အမေရိကန်ဟာ ဖျက်ဆီးလှုံ့ဆော်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေကိုလုပ်ပြီး ဖောက်ပြန်သော ပြည်တွင်းစစ်များတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်လိုတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုလည်း လူတိုင်းသိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန် နယ်ချဲ့သမားများဟာ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး အောင်မြင်မှုအတွက် ရိုးသားတဲ့ ဆန္ဒမရှိကြဘဲ ခေါင်းမာစွာ ဆန့်ကျင်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အထွေထွေ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို ကျွန်တော်တို့ လုပ်ချင်ရင် နယ်ချဲ့ကျူးကျော်ရေး အင်အားစုများကို တက်ကြွပြတ်သားစွာ တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်”

မစ္စတာ လျောင်ချင်ချိုက တိုက်ပွဲ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုသွားလေ၏။

“အမေရိကန်စစ်နဲ့ ကျူးကျော်ရေး ပေါ်လစီကို ဆန့်ကျင်ရန်နှင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ကျွန်တော်တို့ဟာ ကမ္ဘာ့

ပြည်သူများအားလုံးကို တပ်ပေါင်းစုကြီးတစ်ရပ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းနေရပါတယ်။ ဒီတပ်ပေါင်းစုကြီးဟာ ကျယ်ပြန့်လာပါတယ်။ ဒီတပ်ပေါင်းစုထဲမှာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေရဲ့ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားများ၊ ဓနရှင်ပေါက်စများ၊ အမျိုးသား ဓနရှင်ပေါက်စများနှင့် အခြား ငြိမ်းချမ်းရေး လိုလားသော အင်အားစုများ ပါဝင်ကြပါတယ်။ အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားများနှင့် အဖိနှိပ်ခံလူမျိုးများဟာ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုရဲ့ အခြေခံ အင်အားစုတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ ဒီအခြေခံအင်အားစုတွေပေါ်မှာ မှီခိုခြင်း မပြုရင်၊ ပြည်သူတွေရဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေကို ကိုယ်စားပြုဖို့ မရဲဝံ့ဘူးဆိုရင်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း အထက်လွှာက ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခြင်းနဲ့ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နေမယ်ဆိုရင်၊ နယ်ချဲ့သမားတွေရဲ့ စိတ်ဆန္ဒပေါ်မှာသာ မှီခိုနေမယ်ဆိုရင် လှုပ်ရှားမှုဟာ ကျယ်ပြန့်တဲ့ ပြည်သူလူထုတွေနဲ့ ကင်းကွာပြီး အားနည်းချည့်နဲ့သွားကာ တန်ခိုးသတ္တိ မဲ့သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အထက်လွှာက ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သိမ်းသွင်းရင်း တစ်ပြိုင်နက်မှာ ပြည်သူလူထုများကို လုံးဝ အခြေပြုမလား၊ သို့မဟုတ် လူ့အဖွဲ့အစည်း အထက်လွှာက ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လုံးဝ အခြေပြုပြီး ကျယ်ပြန့်တဲ့ ပြည်သူလူထုတွေရဲ့ ကဏ္ဍကို လျှော့တွက်မလားဆိုတဲ့ ပြဿနာ ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီလမ်းနှစ်လမ်းအနက် ဘယ်လမ်းကို လိုက်မလဲဆိုတာကို ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုမှာ ရွေးချယ်ရပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှု ပြည်သူလူထုနဲ့ ကင်းကွာတာကို နယ်ချဲ့သမားကသာလျှင် ဝမ်းသာပါလိမ့်မယ်”

“ဆိုရှယ်လစ် တိုင်းပြည်များဟာ အနိုင်နိုင်ငံမှာ ရှိကြတဲ့ ပြည်သူများရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုတွေကို အမြဲတစေ လိုလားပြီး ထောက်ခံအားပေးခဲ့ကြပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ် တိုင်းပြည်များရဲ့ ငြိမ်းချမ်းသော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှု ကြီးထွားတိုးတက်ရေးကို အကျိုးပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ လူထုလှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူများ၏ လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ တစ်စုံတစ်ခုသော တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ရဲ့ သံတမန်ဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုတိုင်းကို ဖဝါးခြေထပ် လိုက်ဖို့ မသင့်ပါဘူး။ ဒါဟာ နောက်ထပ် ရှင်းလင်းချက်မလို